

A

sopronyi magyar kir.

állami főreáliskola

8-ik évi

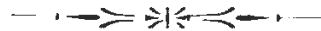
É R T E S Í T Ő J E

1882/83.

Közli:

S a l a m i n L e o,

kir. igazgató.

S o p r o n y.

N y o m a t o t t L i t f a s s K á r o l y n á l.

1883.

T a r t a l o m.

Az 1882/83. tanévben bevégzett tananyag.

Adatok a tanoda történetéhez.

A tanári kar és működésének kimutatása.

A jövő tanév kezdetéről.

Az ifjuság érdemsorozata az 1882/83. tanév végén.

Statisztikai táblázatok.

Ipariskola.

A sopronyi vasárnapi kereskedelmi iskola.

Az 1882/83. tanévben bevégzett tananyag.

I. osztály.

Magyar nyelv. A nyelvnek mondattanra fektetett alaktana. Tankönyv: Ihász nyelvtana és Bodnár olvasókönyve. Heti óra 5.

Német nyelv. A rendes alakok tana mondattani alapon, lehetőleg párhuzamosan a magyar nyelvvel. Tankönyv: Schwicker nyelvtana, Felsmann olvasókönyv I. Heti óra 4.

Földrajz. A térkép olvasása, elemzése és a táblán készített előrajzok alapján a magyar királyság és a földközi tengert környező országok hydro-, oro- és topographiája. Tankönyv: Hunfalvy I. Heti óra 2.

Történelem. Hunok és magyarok eredete. A vezérek kora. A kereszténység terjedése Magyarországon. Szent István és utódai. A kereszties hadak. Az arany bulla. Tatárjárás. Tankönyv: Horváth M. Heti óra 2.

Mennyiségtan. A mérés és a mértékek, törvényes mértékrendszerünk, a közöséges törtek, a tizedes törtek, a négy alapművelet nevezett számokkal és az idő számolás. Tankönyv: Dr. Császár Károly, I. Heti óra 4.

Mértan és mértani rajz. A sík mértani ábrák szemléltetése. A síkidomok kerületének és területének kiszámítása. Egyszerű síkmértani disztimények szabadkézzel való rajzolása. Tankönyv: Szemléleti mértan, I. rész, Kriesz Ferenctől. Heti óra 4.

Természetrájk. Az emlősök rendjeinek főbb képviselői szemléleti módon. A növény-morphologia és terminologia szemléleti módon való begyakorlása. Tankönyv: Pokorny-Dékány, képes természetrájk. — Heti óra 3.

Szépírás. A magyar és német írás begyakorlása, a betűk alakjának, távolságának, nagyságának és fekvésének állandóságára való tekintettel.

II. osztály.

Magyar nyelv. Igetan. határozók tana, szóképzés részletesen; mondattanból különösen a függő mondatok, subordinatio, coordinatio, több-

szörösen összetett mondat — körmondat, mondatrövidítés — részben mondatkötés. Az első osztály anyagának ismételése. Tankönyv: Ihász nyelvtana, Bodnár-Iványi olvasókönyv I. rész. Heti óra 5.

Német nyelv. Párhuzamosan a magyar anyaggal az igeragozás, határozó és szóképzés tana. Függő mondatok, coordinatio, subordinatio. Az első osztály anyagának ismételése. Tankönyv: Schwicker nyelvtana, Felsmann olvasókönyve II. Heti óra 3.

Francia nyelv. Mondattani alapon az alaktan elemei: az állitmány ige, a jelentő mód egyszerű és összetett idői. Igeragozási kivételek. Birtokos, mutató, kérdő melléknevek és névmások; számmelléknevek. — Tankönyv: Hofer-Mager, a francia nyelv módszeres tankönyve, I. rész. Salamin Leo, Francia olvasmányok. — Heti óra 3.

Földrajz. Az örökös vagy osztrák tartományok s európai országok (a földközi tenger medencéje körül fekvők kivételével) föld- és terményrajzi viszonyai, lakói, nemzetisége, műveltsége, ipara és kereskedelme. Térkép-vázlatok készítése. A meteorologia és klimatologia legelemibb részei különös tekintettel hazánkra. Hunfalvy II. rész. Heti óra 2.

Történelem. IV. Bélától. A vegyes házbeli királyok korszaka. Hunyadiak kora. Jagellók és a nemzeti sülyedés kora, a mohácsi vészig. Az első osztályban tanultakból a vérszerződés, honfoglalás és Szent István intézményeinek ismételése. Tankönyv: Horváth M. Magyarország története. Heti óra 2.

Mennyiségtan. A számolási előnyök és rövidítések. Az egyenes és megfordított arányosság fogalmának megállapítása után a kettős tételnek alkalmazása oly feladatoknál, melyek az úgynevezett egyszerű hármasszabály szerint megfejthetők. A száztól, százra és százból való számítás fogalma és ennek alkalmazása a gyakorlatban. A mértani arányok és aránylatokra vonatkozó legelemibb tételek megismertetése és az egyszerű hármasszabály mint ennek alkalmazása. Tankönyv: Szám-tan Dr. Császártól, II. rész. Heti óra 3.

Mértan és mértani rajz. Az egyes vonalak és síkok a térben. A mértani testek szemléltetése, összehasonlítása alak és nagyságra nézve. A mértani testek felületének a köbtartalmának kiszámítása. Sík ábrák és testek szabadkézzel való távlati rajzolása sodrony és faminták után. Tankönyv: Kriesz Ferenc, Szemléleti mértan, II. rész. Heti óra 2.

Természetrajz. A madarak, hüllők, csupasz hüllők, rovarok, százlábúak, pankányok, héjancok, férgek, puhányok, túskebőrűek, tömlősök és őssálatok legfontosabb képviselői. A növény-morphologia és terminologia szemléleti módon való begyakorlása. Tankönyv: Pokorny-Dékány, képes természetrajz, állattan és növénytan. Heti óra 2.

Szabadkézi rajz. Iskolai táblán készített rajzok után, szintúgy mint egyes többszinű minták után elemi disztmények és kapcsolatban a styl

fajok megmagyarázása. — Egyszerű domborművek utáni tanulmányok
Heti óra 2.

Szépírá. Mint az I. osztályban.

III. osztály.

Magyar nyelv. Mondattan. Szóegyeztetés. Szóvonzat. Szórend. Mondatkötés. Alaktan ismételése. Alakzatok és tropusok. Tankönyv: Ihász nyelvtana, Bodnár-Iványi olvasókönyve, II. rész. Heti óra 4.

Német nyelv. Az összetett mondat szerkezet. Időtan. Az alaktan és szóképzéstan kiegészítése az olvasmány alapján. Tankönyv: Felsmann, Deutsches Lesebuch, III. rész. Schwicker nyelvtana. Heti óra 3.

Francia nyelv. Nőnem és többes szám képzése fő- és tulajdonságnevekben. Kérdő és visszamutató névmások. Article partitif. Apposition. Főnévi jelzők. Tulajdonságnév helyzete. Kötő mód. Oir-ral végződő igék hajlítása. Rendhagyó igék. Tankönyvek: Hofer módszeres nyelvtan, I. II. rész. Salamin-Leupin Francia olvasmányok. Heti óra 3.

Földrajz. Ázsia és Afrika föld- és terményrajzi viszonyai, térkép alapján graphikus módon. A matematikai földrajz elemei. Tankönyv: Hunfalvi III. Heti óra 2.

Történelem. A Habsburg ház korszaka. Magyarország története. Tankönyv: Horváth Mihály. Magyar olvasókönyv alapján: Perikles és kora. A peloponesusi háború. Görögország további sorsa macedoniai Fülöpig. Heti óra 2.

Mennyiségtan. Az olasz praktika. A kettős tétel alkalmazása. Az egyszerű hármasszabály. A határidő számolás. Az összetett hármasszabály. Az arányos osztás. Az elegyítés számolás. Tankönyv: Dr. Császár Károly. III. Heti óra 3.

Mértan és mértani rajz. A tömör mértan néhány főbb elve, a vetület és vetítés fogalma. 3, 4, 5 és 6 szög és a kör vetületei. Hasáb, gúla, henger, kúp és a gömb orth. vetületei. A hasáb ferde vetülete. A gömbkörök vetületei. Barna festékekkel árnyékolás. Tankönyv nincs. Heti óra 2.

Természettan. A testek általános és különös tulajdonságai. Hőtan. Fénytan. Delejség és villanyosság. Tankönyv: Pisko-Salamin. — Heti óra 4.

Szabadkézi rajz. A tanár által az iskolai táblán készített diszítmények systematikus menetben, domboru diszítmények, színezett mintalapok tanulmányozása. Heti óra 4.

Szépírá. A betűk vonásainak elemzése alapján az alak begyakorlása. A nagyság, távolság és fekvés aránya. Ezek alapján a latin és német folyóírás, a ronde, bâtarde, coulée és antiqua. Heti óra 1.

IV. osztály.

Magyar nyelv. Az irály sajátosságai. Alakzatok. Szóképek. Verstan elemei, hangsúlyos és időmértéki rithmus, verslábak, antik versszakok,

a rim. Polgári ügyiratok. Tankönyv; Bodnár Zs. iránytana és olvasókönyve. Heti óra 4.

Német nyelv. A német nyelvtan rendszeres áttekintése. A sajátos német verstan elemei. Synonimák, szólásmódok. Polgári ügyiratok. Tankönyv: Deutsches Lesebuch von Felsmann, IV. rész. Heti óra 3.

Francia nyelv. A szókötéstanból: a jelentő-, kötő és föltételes mód és idői, infinitif. Alaktan folytonos ismétlése, kivált a főnév, a tulajdonnév nőneme, többese; fokozása, névmások. — Tankönyv: Hofer-Mager, Francia nyelvtan; Salamin-Leupin, Francia olvasmányok. — Heti óra 3.

Földrajz. Amerika, Ausztrália földrajza (természeti és ethnographiai viszonyai) tekintettel a fölfödözések és gyarmatosítások történetére. Tankönyv; Hunfalvy, földrajz, IV. Heti óra 2.

Történelem. Ó-kori történet áttekintése. Róma történetének tüzetes tárgyalása Augustus uralkodásáig. Tankönyv: Ribári, viágtörténelem, I. rész. Heti óra 3.

Mennyiségtan. A láncszabály. A legfontosabb pénznemek megismertetése és átszámítása. Értékpapírokra és váltókra vonatkozó számolási feladványok. A betűszám tan négy alapművelete egész számokkal. Első fokú egyenletek egy ismeretlennel. Tankönyv: Császár, szám tan III. és Mocnik-Klamarik, szám tan és algebra. Heti óra 3.

Mértan és mértani rajz. Szerkesztő síkmértan. A mértani szerkesztések alkalmazása a gyakorlati földmérésnél és helyszínrajz. Tankönyv: Kriesz Ferenc. Heti óra 2.

Természettan. A szilárd, csepfolyós és légnemű testek nyugvása és mozgása. Rezgést an és hang tan. Tankönyv: Pisko-Salamin. Heti óra 2.

Vegy tan. A közéletben előforduló anyagokból kiindulva az elemeknek és fontosabb vegyeiknek ismertetése. Kapcsolatban ezzel a nevezetesebb ásványok és sziklafajok. A vegyműveletek megismertetése. Tankönyv: Balló Mátyás, elemi vegy tan. Heti óra 3.

Szabadkézi rajz. Diszítmények mind előrajzolás, mind classica i styl-kísérletek után. Az emberi arc és fej arányszámainak megmagyarázása s körvonalo zása. Heti óra 3.

V. osztály.

Magyar nyelv. Az irány. Az írásművek szerkezete. A szerkezet törvényei. A nyelvbeli előadás és formái. A leírás, elbeszélés és fajaik. Értekezés. A levélalak. Tankönyv: Bodnár, Szerkezzetana és olvasókönyve. Heti óra 4.

Német nyelv. A magyar nyelvi oktatással párhuzamosan a kompozíció általános törvényei, elbeszélés, leírás, értekezés, párbeszéd és levél. A német nyelvtani ismeretek ébrentartása mellett nagyobb prózai munkálatok és megfelelő költői művek olvasása. Tankönyv: Német tan- és olvasókönyv Felsmanntól, I. rész. Heti óra 3.

Francia nyelv. Az egész alaktan rendszeres ismételése francia nyelven. A francia verstan elemei (de la mesure des vers, de l'élision, de la césure, de la rime, de l'hiatus, de l'enjambement, des licences poétiques), verses olvasmányok alapján. A tanítás nyelve részben francia. Tankönyvek: Larive et Fleury, deuxième année de grammaire; Salamin-Leupin, Francia olvasmányok. Heti óra 3.

Földrajz. Európa államainak földrajza, az osztrák-magyar monarchia kivételével. Tankönyv: Requinyi. Heti óra 2.

Történelem. A kereszténység története Amerika fölfedezéseig (a kereszténység eredete és terjedése Constantinusig). A népek nagy vándorlása és az annak folytán alakult új államok története a magyar állam alakulásáig. Az izlam eredete és terjedése. A pápaság uralma s a keresztes hadjáratok. A középkori viszonyok bomlása. Tankönyv: Ribáry, I. II. rész. Heti óra 3.

Mennyiségtan. A numerikus egész szám különös tekintettel a tizes számrendszerre. A tizes egész számmal való műveletek. A szorosabban vett számtan elemei. Közönseges és tizedes törtek. Arányok és aránylatok; ezeknek különböző feladványokra való alkalmazása. Hatványok és gyökök. Első és másodfoku egyenletek. Az egyenes vonalú sík idomok egybevágósága, hasonlósága és területök kiszámítása. A körről szóló tan, kivéve a sokszögek és a kör között való vonatkozásokat. — Tankönyv: Mocnik-Klamarik, Számtan, Mértan. Heti óra 5.

Mértan és mértani rajz. A körre vonatkozó feladatok. A kúp metsetek és magasabb rendű vonalak. Tankönyv nincs. Heti óra 2.

Természetrájz. A növények szövezete és fejlődése. A műszerek rendszerei. A természeti rendszer alapján a legfontosabb családok gazdasági, ipari vagy orvosi képviselőinek elemzése. Tankönyv: Kriesch-Simkovics, Növénytan. Heti óra 2.

Vegyten. A nevezetesebb szerves vegyületek. Tankönyv; Balló Mátyás, elemi vegyten, Heti óra 2.

Szabadkézi rajz. Domború diszítményi tanulmányok egyszerű árnyékolással, vagy alkalmas színezett minták, tekintettel a stylusra. — Heti óra 4.

VI. osztály.

Magyar nyelv. A prózai műfajok és a szónoklat törvényeinek tárgyalása.

Német nyelv. A magyar nyelvi oktatással párhuzamosan a szónoki és szóbeli előadás. A német nyelvtani ismeretek ébrentartása mellett nagyobb prózai munkálatok és megfelelő költői művek olvasása. Tankönyv: Dr. Heinrich, Deutsches Lehr- und Lesebuch, I. Theil. Heti óra 2.

Francia nyelv. A nyelvtan rendszeres ismételése Larive et Fleury 2° année szerint. — Olvasmányok C i c é r o n : I^o Catilinaire I. Sommaire

de la IIe IIIe et IVe Catil. Fondation de Marseille. A tanítás nyelve nagy részben francia. Nyelvtan mind az V-ben Salamin-Leupin. Olvasmányok. Heti óra 3.

Földrajz. Az osztrák-magyar monarchia tüzetes leírása. Tankönyv: Mihályfi. Heti óra 2.

Történelem. Ujkor II. József koráig. Tankönyv: Ribáry világtörténete, III. rész. Heti óra 3.

Mennyiségtan. A logaritmusok. Kitevőleges egyenletek. Első és másodfokú egyenletek határozott rendszereinek megoldása. A lánc törtek. Diophantikus egyenletek. A számtani és a mértani haladványok; a kamatos kamatra vonatkozó alapfeladványok. A húr- és érintő sokszögek meghatározása szerkesztés és számítás által; a körmérés. Sík háromszögtan; kellő bevezetés után a polyederek mérése, kivéve a szabályos testeket. Tankönyv: Mocnik-Klamarik, Számtan, Mértan. — Heti óra 5.

Leíró mértan és mértani rajz. A vetítés módjai s alkalmazásuk a pont, vonal és síkokra. Földélezetek, gúla és hasáb egyszerű helyzetekben. Tankönyv: Kriesz F. leíró mértan. Heti óra 5.

Természetrájz. Az állatok szervezete és műszereinek rendszere. A legfontosabb családok gazdasági vagy orvosi képviselőinek elemzése és helyzete a rendszerben. Tankönyv: Kriesch, állattan. Heti óra 2.

Vegytan. A vegyületek törvényei, vegyszámtan, a parány, tömecs, egyenértékesség és vegyértékesség fogalmai stb. Különböző képletek ismertetése. Az elemek és fontosabb vegyeiknek behatóbb ismertetése folytonos tekintettel gyakorlati alkalmazásukra. Tankönyv: Bierbauer-Lorscheid, I. rész. Heti óra 3.

Szabadkézi rajz. Rajzolás domború diszitmény-minták után, határozott árnyékolással; az emberi fej reliefben; építészeti részek (alapzat, párkányzat stb.) Heti óra 3.

VII. osztály.

Magyar nyelv. Költemények olvasása és elemzése alapján, a három költői műfaj ismertetése. Tankönyv: Dr. Erődi B. költészettana. Olvasókönyv: Névy László. Heti óra 3.

Német nyelv. A magyar nyelvi oktatással párhuzamosan költemények, főleg Göthe és Schiller műveiből, olvasása és elemzése alapján a három költői műfaj ismertetése. Tankönyv: Német Tan- és Olvasókönyv Felsmanntól, II. rész. Heti óra 2.

Francia nyelv. Molière „L'Avare“-ja, első s második felvonás; megfelelő nyelvtani s irodalmi magyarázatokkal (gallicismusok). A tanítás nyelve részben francia. Heti óra 2.

Földrajz. A föld felszínének megalakulása és változása; a vízrendszernek működése. A légburok viszonyai és az éghaj. A XXIII. természetrajzi vidék. Tankönyv: Roth, összehasonlító földrajz. Heti óra 2.

Történelem. A legújabb kor története. Az amerikai szabadságharc. A francia forradalom és Napoleon kora. Az újabb forradalmak ; az újabb állami alakulások. Tankönyv: Ribáry. Heti óra 3.

Mennyiségtan. A kapcsolástan. A binomialis tétel. Végtelen sorok összehajlóságának néhány ismertető jele. A magasabb rendű számtani haladványok. Az ábrás számok. Felsőbb fokú numerikus egyenletek végszerű és végszerűtlen gyökereinek meghatározása (regula falsi). Az elemi mértanba tartozó görbe felületű testek. A gömháromszögtan. Szabályos polyederek. Tankönyv; Mocnik-Klamarik, Számtan, Mértan. — Heti óra 4.

Természettan. Erőműtan, rezgéstán, hang- és fénytán. Tankönyv: Fehér-Ipoly. Heti óra 4.

Leíró mértan és mértani rajz. A szabályos, forgási és torz felületek Athatási és érintési feladatok. Bevezetés az árnyéktanba. Tankönyv: Kriesz F. Heti óra 2.

Természetrajz. Rendszeres ásvány- és kőzettan; geologia elemei, különös tekintettel a magyar birodalomra és a szomszéd területekre. Tankönyv: Dr. Roth Samu; ásvány-, kőzet- és földtan. Heti óra 3.

Vegytan. A nevezetesebb szerves vegyületek behatóbb ismertetése folytonos tekintettel gyakorlati alkalmazásukra. Tankönyv: Bierbauer-Lorscheid, vegytan I. rész. Heti óra 2.

Szabadkézi rajz. Diszítményi rajzolás mindenféle stylus után, különös tekintettel a lehető legnagyobb kiviteli pontosságra. Az emberi test részei. Heti óra 2.

VIII. osztály.

Magyar nyelv. A magyar irodalom ó, közép, új és legújabb kora. Tankönyv: Beöthy Zsolt irodalomtörténete és olvasókönyv. Heti óra 2.

Német nyelv. A német irodalom fejlődésének áttekintése. Prózai olvasmányok, főleg a német tudományos stílus megismertetésére, tekintettel a reáliskolai tanulmányok körére. Tankönyv: Német Tan- és Olvasókönyv Felsmanntól, II. rész. Heti óra 2.

Francia nyelv. A nyelvtan rendszeres ismételése. Bonneau: Abrégé de la grammaire française és olvasmányok alapján. A tanítás nyelve részben francia. Olvasmányok: Boileau, Art. poétique Chant. 1. Salamin-Francia olvasmányok. Heti óra 2.

Földrajz. A lakhatóság physikai, materiális és morális föltételei alapján, a föld államainak és esetleges gyarmatainak ismertetése és összehasonlítása Magyarországgal. Tankönyv: Hauke-Környei II. és III. rész. Heti óra 2.

Történelem. Magyarország pragmatikai története. — Tankönyv: Ribáry. Heti óra 3.

Mennyiségtan. Az algebra alkalmazása mértani feladványok megoldására. A sík elemző mértan elemei. Tankönyv: Mocnik. Heti óra 3.

Természettan. Hőtan, delejesség, villanyosság. Tankönyv: Fehér-Ipoly természettana, — Világegyetem; a nap, a föld, a hold; naprendszerünk többi bolygói; naprendszerek. Tankönyv: Salamin-Linkess: „Csillagászati földrajz elemei.” Heti óra 3.

Bölcselet. Psychologia: ismerő, érző és vágyó tehetség. Logika: a forgalom, ítéletek, következtetések. Tudománytan. Tankönyv: Dr. Pauer Imre. Heti óra 3.

Leíró mértan és mértani rajz. Az árnyak tana és a távlati rajzolás módjai. Gyakorlati példák. Tankönyv; Kriessz F. Heti óra 2.

Természetrajz. Az emberi test szövettana, a műszerek rendszerei, az egyes műszer-rendszereknek az állatország osztályainak során való összehasonlítása. — Tankönyv: Thomé-Paszlavszy: Az ember. Heti óra 2.

Vegytan. A VIII. oszt. vizsgálata után általános ismételése az egész tananyagának. Tankönyv: Bierbauer-Lorscheid, I. és II. rész. Heti óra 3.

Szabdkézi rajz. A lehető legnagyobb ügyesség a régibb mesterművek szabad felfogásában; azoknak stílszerű megértése. A rajzok különféle kivitelben. Heti óra 2.

R. kath. hittan. I. oszt. A hitről általában és különösen. Az Isten parancsairól. Közép katekizmus. II. oszt. Az anyaszentegyház parancsairól. A szentségekről. A szentelményekről és az imádságról. Tankönyv: Közép katekizmus. III. oszt. Tananyag: A ker. kath. anyaszentegyház szertartásainak magyarázata. Frencl. IV. oszt. Tananyag: Az ó- és új szövetség története. Schmied-Cucor. V. oszt. Tananyag: A ker. kath. hittan általános része. Dr. Wappler. VI. oszt. Tananyag: A ker. kath. hittan különös része. Dr. Wappler. VII. oszt. Tananyag: A ker. kath. erkölcsstan. Dr. Wappler. VIII. oszt. Tananyag: A ker. kath. egyház történelme. Dr. Wappler.

Evang. vallástan. I.—II. oszt. Pálfi, Új szövetség, bibliai történetek. III.—IV. oszt. Pálfi, Káté Wendel magyarázatával. A keresztény anyaszentegyház rövid története. Heti óra 1. V.—VIII. oszt. Magyarhoni egyháztörténet. Heti óra 1.

Mózes vallástan. I.—II., és III., IV., V., VI., VII. oszt. Sámuel és a királyok könyvei. Hetenkint óra 2.

Tornászat.

Ének az 1. 2. 3 és 4 osztályban. A helyes éneklés szabályai; a zenének alap-hangjai; a kemény C— hangnem (C-dur skála).

Gyakorlatok az egyszer vonalzott C—től a kétszer vonalzott E—ig; a G—kulcs; gyakorlatok a $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ (C) ütemnyel.

A negyed hangjegy és a negyed szünjel; szintúgy a fél, nyolcad, egész és tizenhatod hangjegy a megfelelő szünjelekkel; az egyes és ket-tős pontnak értéke a különféle hangjegyek mellett.

Az egybekötő ív (Ligatura); a synkopák; az emelő-, leszállító- és a feloldó-jel; az ismétlőjel, a nyugvópont; a lágy A—hangnem, a $\frac{2}{2}$ vagy (alla breve ütény, a $\frac{3}{8}$, $\frac{4}{8}$, $\frac{6}{8}$ és $\frac{9}{8}$ ütények; a $\frac{1}{32}$ hangjegy és a megfelelő szünjel.

A kemény és a lágy hangnemek; előadási jelek.

A gyakorlatokkal párhuzamosan egy és kétszólamu dalokat énekeltek a tanulók.

Az első osztályban az elméletből csak annyi érintetett, a mennyi okvetlenül szükséges.

Az 5., 6., 7. és 8. osztályban csakis négyszólamu férfikarok tanítottak.

II.

Adatok a tanoda történetéhez.

1. Jelentés a lefolyt tanévről.

Az 1882/3. tanév mult évi aug. 30-án a beiratásokkal vette kezdetét; szept. 2-ig tartattak a pót- és javító vizsgálatok. Szept. 4. kezdődött a tanév és tartott bezárólag e junius 27-ig.

A szünidő alatt boldogult Moller Ede tanár helyére, h. tanárnak ki-nevezett Fleischhacker M. Frid. úr, állomását e tanév kezdetével elfoglalta. Az intézetbeli összes izraelita tanulók vallástanítását Elias Miksa úr vette át. Ujvári Béla tanár francia ny. tanulmányainak folytatására ez évre is nyervén szabadságot, Párisban időzött. A mult évben mint próba-éves alkalmazásbn volt Weinhardt Ferenc úr másutt nyervén alkalmazást, intézetünkbn kivált.

A lefolyt tanévben ismét apadás mutatkozott, amennyiben a beirt tanulók száma 197-ről 191-re apadt; a tanév végeig az iskolát látogatta 186 tanuló, osztályoztatott ezek közül 174.

A tanítás szorosan az előirt tanterv értelmében folyt. Eltérés csak az I. osztályban volt, hol a nagy számu nem magyar ajku, a magyar nyelv elemi ismereteit is alig bíró tanulók végett a német nyelv s történeti órák szept. és október hóban a magyar nyelvben való előkészítésre fordítottak; mi azonban meg nem akadályozta az előirt tananyag-nak teljes bevégezését, mert a tanulók ezen úton odavittettek, hogy már a második félévben a tanároknak magyar nyelven való tanítását is ki-elégítő sikerrel követhették. A tanulmányozás eredményének áttekintését a VI. 2. kimutatás adja.

Intézetünket e tanévben ismét kettős csapás érte: febr. 4-én Dam Henrik és dec. 11-én Weiss Ignác I. o. tanulók száltak a sirba. Nyugodjanak békében!

Iskolai ünnepélyt rendezett az igazgatóság: Arany János gyász-ünnepélyét március 3-án és a koronázási ünnepélyt június 8-án, az elsőn Fleischhacker M. Fridolin h. tanár tartott emlékbeszédet, utóbbin pedig jelentésttevő méltatta a koronázás eredetét, történetét és fontosságát; a műsorozat az önképzőköri jelentésből látható. Jan. hó 17-én az önképzőkör rendezte a tanodánknál évek óta szokásos Petőfi ünnepélyt. (Lásd „önképzőköri“ jelentés.)

1882. okt. hó 4-én, mint Felséges Urunk és királyunk nevenapján az összes ifjuság a tanári testülettel együtt a hálaadó egyházi ünnepélyen megjelent.

Az iskolai rend és fegyelem megismerésére, a szülők vagy helyetteseik a fegyelmi szabályok 1—1 példányát kapták; ezenkívül törekedett a tanári kar mindazon segédeszközöket felhasználni, melyeket a helyes paedagogia és atyai szeretettel párosult hígadt szigor a rendeletek keretében alkalmazni enged.

Különösen kívántuk a szülőkkel való eszmecserét, az értekezetekből küldött értesítések útján, valamint személyi érintkezés által elősegíteni, sajnálattal fel kell azonban említenem, hogy ez irányban kiemelkedő eredmény alig van, miután a szülők csak elvétve keresnek fel minket, pedig itt vannak az osztálytanárok, kiknek kezében öszpontosul az osztály tanulmányi és fegyelmi ügye, itt van az igazgató, — kiknek kötelességük e tekintetben is rendelkezésére állani a szülőknek kik mindenkor készek ezen kötelességnek megfelelni és tanácscsal szolgálni. Ne féljenek a t. c. szülők és gyámok ők sohasem „alkalmatlanok“ az iskolai közegeknél, kik szívesen felhasználnak minden eszközt, melylyel az ifjuság úgy tanulmányi, valamint szív- és jellemképzését előmozdíthatják, már pedig erre leghathatósabb eszköznek ismerjük a család és iskola együttműködését. — A tanulók viselete a tanodában valamint a tanodán kívül kifogástalan volt, nagyobb vétségek az egész évben nem fordultak elő, és az újabb időben hangsúlyozott nehezebb büntetések pártolóival szemben, csak azt mondom saját tapasztalataim után, miszerint ott a hol a jóakaratu atyai szeretettel járó, rendeleteink keretében engedélyezett rovások nem segítenek, ott rendesen más drasticusabb szer sem fog lendíteni nagyot. Legyünk növendékeinknek nyugodt, szerető vezetői és az eredmény nem maradhat el. Ez hosszú idő alatt tett tapasztalatom eredménye, melyen a tanügyben még töltendő évek meggyőződéseim szerint mitsem fognak változtatni! Legyen szabad még egy kérelmet kockáztatnom tanítványaink szüleikhez, mely abban öszepontosul legyenek válogatók a há z i g a z d á k b a n; gyakran tapasztaltam, miszerint könnyelmű, és vásott gyermekekből jó felügyelet által nagyon derék tanulók és kötelességet ismerő ifjak lettek, míg jó hajlammal bírók, a hiányos, felületes és kedveskedő gondoskodásu házakban elcsenevészedvén, később sem a szülők örömeire sem az intézet becsületére nem váltak. Nem gondolják meg ezek, hogy az iskola csak úgy valósíthatja meg az elébe kitűzött szép feladatot, ha ők is velünk kezét fogva lelkiismeretesen támogatnak, és ha az ifjuság öreivé lesz-

nek ott a hová az iskola figyelme és működése nem érhet már! Lehetetlen, hogy az iskola hatósága a legjobb akarat mellett is, a házi nevelés gondjaival úgyszólván terhes feladatát még nehezítse. Azért ne gazdálkodjanak a szülők a házi felügyelet díjazásánál, ez mindenestre a legbiztosabban és legdúsabban jövedelmező kiadás!

Dr. Németh Antal győrk. kir. főigazgató, kir. tanácsos úr tanodánkat 1883. évi január hó első napjain az osztályokat látogatván, ugyanakkor értekezletet tartott.

Másodízben jelent meg körünkben ő Nagyságajun. hó 18. és 19-én, mely napokon nagys. Jónás Iván műegyetemi magán-tanár, országgyűlési képviselő és ministeri biztos úr jelenlétében az érettségi vizsgálatokon elnökölt.

Az ifjúsággal ez évben Fraknó várra és a Rosaliára kirándulván, tartottuk meg tavaszi ünnepélyünket a lehető legkedvezőbb időben, a déli vaspálya-társulat ez alkalomra ismét 50% engedményes igazolványokat adott ki az összes résztvevők részére. Fogadja őszinte köszönetünket ezen irányunkban már évek óta tapasztalt kegyes támogatásáért.

Sajnálattal kell kiemelnem, miszerint a vegytani oktatás érdekében kívánatos, de még egészségügyileg is megkövetelt kéményeket a vegytani helyiségekben az ahhoz szükséges alap hiányában nem készíthettük el; reméllem azonban, hogy a nm. vallás és közoktatási minisztérium ezen már több éven át tartó bajon a jövő tanévben segíteni fog.

2. Jótékonysági rovat.

a) Ösztöndíjasok.

1) Infelder Henrik	VII. osztályu t.	Rosenfeld-féle	alapítvány	125	frt
2) Raidl Antal	VII.	"	"	125	"
3) Bischitz Mór	VIII.	"	"	125	"
4) Pittroff Kálmán	VIII.	"	"	125	"
5) Jielek Ferenc	VIII.	"	Reáliskolai	150	"
6) Kun Lajos	I.	"	Megyeri	270	"

Összesen 920 frt

A jövő tanév kezdetén kiadandó lesz: a) két Rosenfeld Jakab- és két Rosenfeld Katalin féle 125 frtos ösztöndíj: folyamodhatnak szorgalmas, jó erkölcsű és valóban szegény tanulók valláskülönbség nélkül; b) egy sopronyi főreáliskolai 150 frtos ösztöndíj, sopronyi születésű tanulók részére. Az a) alatti kérelmek Soprony v. tanácsához, a b) alattiak pedig a nmsgu vallás közokt. m. kir. minisztériumhoz címezve folyó évi szeptember hó 30-ig, szegénységi- és a lefolyt tanévről szóló bizonyítvánnyal felszerelve a főreáliskolai igazgatóságnál benyújtandók. E határidőn túl érkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

b) Iskolai takarékpénztár.

1882. évi junius hó 2-án volt betét	156	frt	71	kr.
Az 1882/3 évi új betétek	83	"	17	"
1882. évi kamat	7	"	44	"

Összesen 247 frt 32 kr

Kiadás; 10 tanuló kivett	64	"	26	"
------------------------------------	----	---	----	---

Összes maradvány 183 frt 06 kr

mely összeg a kölcsön és takarékpénztárban elhelyeztetett.

Soprony, 1883. évi junius 4-én

R ö s c h F r i g y e s s. k.,
pénztárnok.

c) A „Deák Ferenc ösztöndíjalap.

1882. évi junius hó 4-én pénztári maradvék	497	frt	64	kr.
Kamat 1 évről	24	"	12	"
1882. évi szeptember 25-től october 20-ra kath. egyházi énekkönyvek eladásából	14	"	—	"
Az 1883. évben következő adakozások folytak be:				
1883. április 7-én Földvári M. Edétől	2	"	—	"
1883. évi junius 14-én. I osztály. Bischitz Samu 20 kr, Huber L. 10 kr, Jermann József 20 kr, Kramer István 20 kr, Lendvay István, 15 kr, Lengyel Béla 10 kr, Nuszbaum József 10 kr, Pascher I. 20 kr, Simonics Sán- dor 40 kr, Steiner Gyula 30 kr, Wagner Gábor 40 kr, Weiss Ernő 1 frt 30 kr, Wittmann Péter 10 kr . . .	3	frt	75	kr.
II. osztály. Bischitz B. (Beled) 10 kr, Bischitz B. (Csapod), 20 kr, Fürst I. 10 kr, Gazdag Sándor 20 kr, Geyschlä- ger Gyula 20 kr, Grubits Fer. 40 kr, Löffler Ferenc 20 kr, Löffler M. 10 kr, Modly L. 10 kr, Peck Tiv. 10 kr, Pöttschacher Ad. 20 kr, Preiner And. 10 kr, Reh- berger Mór 10 kr, Schilhan E. 20 kr, Schiller Béla 10 kr, Schumet K. 10 kr, gr. Széchényi Péter 1 frt, Wallen- stein Gyula 10 kr, Zechmeister Jenő 1 forint 20 kr.	4	frt	70	kr.
III. osztály. Bischitz Miksa 20 kr, Brzobohati Otto 50 kr, Fischer Hugó 37 kr, Graf Jenő 30 kr, Ladits Gyula 30 kr, Patzenhofer Aladár 1 frt 10 kr, Weber János 20 kr, Wolf Lipót 2 frt 13 kr.	5	frt	10	kr.
IV. osztály. Schmidt Gusztáv 50 kr, Mayherr Ferenc 30 kr	—	frt	80	kr.
V. osztály. Fürst Zsigmond 20 kr, Jankó Sándor 25 kr, Kherndl János 34 kr, Klausz András 50 kr, Korsitzky J. 50 kr, Moyzer László 20 kr, Patzenhofer Rezső 1 frt 01 kr.	3	frt	—	kr.
VI. osztály. Emmel Gyula 50 kr, Schimetitsch J. 20 kr, Serényi Jenő 20 kr, Spitzer Lipót 20 kr.	1	frt	10	kr.

VII. osztály. Ackerler Ferenc 20 kr, Frank Imre 20 kr, Gálffy István 20 kr, Gratzl Alajos 20 kr, Hagenauer Ferenc 20 kr, Jielek K. 20 kr, Infelder Henrik 20 kr, Kadnár Kar. 20 kr, Kokas József 20 kr, Kundt Gyula 20 kr, Nagy Pál 20 kr, Raidl István 20 kr, Serényi Imre 20 kr, Stiegler Lajos 20 kr, Velancsics Istv. 20 kr.	3 frt — kr.
VIII. osztály. Arnes Sándor 50 kr, Bischitz Dávid 1 frt, Ferstl János 20 kr, Jielek Ferenc 20 kr, Pittroff Kál- mán 20 kr.	2 frt 20 kr.
Összesen 561 frt 41 kr.	

mely összeg a kölcsön és takarékpénztárban elhelyeztetett.

Soprony, 1883 évi június hó 14-én

R ö s c h F r i g y e s s. k.
pénztárnok.

d) F ő r e á l i s k o l a i s e g é l y e g y e s ü l e t.

R e n d e s t a g o k f i z e t t e k :	Hetyésy Pál 4 frt, gr.
	Széchenyi László 2 frtot, Simon Ödön 1 frt, Füzy Ká- roly 1 frt, Dr. Schreiner Károly 2 frt, Vaniss Lajos 2 forint, Vaniss Adolf 2 forint, Thiering Gyula 2 forint, Meller Manó 2 forint, Tiefbrunner Tivadar 2 forint, Schwarz Károly 2 frt, Zalka Mihály 2 frt, Ofner János 2 frt, Tamaska István 2 frt, Dr. Töpler Károly 2 frt, Schöll Gusztáv 2 frt, Arky Sándor 2 frt, Kár József 2 frt, Pottyondy Miklós 2 frt, Rösch Frigyes 2 frt, He- ring Zsigmond 2 frt, Holzmann György 2 frt, Spiess Antal 2 frt, Stadler Lajos 2 frt, Kluge Lajos 2 frt, Kunt 1 frt, Sztrókay Pál 2 frt, Fehér Sándor 1 frt, Hauser Károly 2 frt, Hasenauer Ágost 1 frt, Bauer Antal 2 frt, Hannibal József 1 frt, Fridrich Lajos 2 frt, Tomsics Bertalan 2 frt, Salamin Leo 2 frt, Ulber Má- tyás 2 frt.
	Összesen : 72 frtot.

B e i r a t á s a l k a l m á v a l f i z e t t e k :

Hacker Sándor 45 frt, Weiss Ernő 1.05 frt, Kún Lajos 5 krt, Weiss Vilmos 1 frt, Pecsornik Ottó 1 frt, Lengyel Jenő 50 krt, Kladler Kálmán 5 krt, Brauner Ferencz 1 frt, Bischits Samu 50 krt, Habertha Károly 15 krt, Rohberger Mór 50 krt, Zechmeister Jenő 2 frt, Gey- schläger Gyula 2 frt 5 krt, Steiner Samu 55 krt, Bi- chitz Bernát 50 krt, Wiener Emil 1 frt, Schilhan Ernő 1 frt 15 krt, Geisse Miklós 5 krt, Bischitz Miksa 1 frt, Graf Jenő 15 krt, Riedt Sándor 15 krt, Schmiedl Gus- táv 1 frt 15 krt, Schmidt Sándor 15 krt, Szalay Géza

45 krt, Ilacker Zsigmond 50 krt, Moyzer László 1 frt,
Fürst Zsigmond 50 krt. Összesen 18 frt 50 kr.

Fogadják az igen tisztelt adakozók őszinte köszönetemet, azon nemes pártolásért, melylyel e zsenge intézményt ez évben is részesíteni kegyeskedtek — és az alaptőkének emelését oly temesen elősegítették.

Soprony, 1883. évi június hó 15-én.

Salamin Leo s. k.,
segélyegyesületi elnök.

Miután az 1882. évi közgyűlés határozata szerint az értesítőkhöz ezentúl mindig csak a lefolyt tanév mérlege veendő be, a mellékelt táblázat (17. l.) annak teljes képét nyújtja pro 1881/2.

e) Adakozások az „Arany” emlékszóborra.

a) A tanuló ifjuság adott	11 frt — kr.
b) A tanári testület „	34 „ 60 „
Összesen:	46 „ 30 „

A főreáliskolai segélyegyesület pénztárkönyv kimutatása az 1882. tanév végével.

Bevétel.

Kiadás.

		frt	kr.			frt	kr.
1	Pénztár maradvány 1880/1-ről	502	63	1	Földtehermentési kötvények 4226. sz. 1000 ftos,		
2	1500 ftos földtehermentési kötvények vételára	1140	50		1400. sz. 500 ftos (vételár)	1140	50
3	3 db. tiszai sorsjegy	330	—	2	Tisza-szabályozási sorsjegyek S. 2541. sz. 78.,		
4	Az 1880/81. évi beíratásnál befolyt	54	55		S. 2548. sz. 20., S. 3264. sz. 47. (vételár).	330	—
5	A sopronyi takaré- és kölcsön-egylet	5	—	3	Nyomtatványok	8	—
6	A társas kör	20	—	4	Tisza-szabályozási sorsjegyek szelvényei vissza-		
7	A sopronyi takarékpénztár 1880/1-re	50	—		fizetése	2	60
8	» » » 1881/2-re	50	—	5	Tagdíjak beszédeseért	6	—
9	Földtehermentési kötvények szelvényei	73	20	6	Pénztár maradványa 1882/3-ra	852	99
10	Tisza-szabályozási sorsjegy szelvényei	6	—				
11	1881/82. évi tagsági díjak	82	—				
12	Takarékpénztári kamatok	26	16				
		2340	09			2340	09

Soprony, 1882. évi június hó 30-án.

Vaniss Lajos, s. k.,
pénztárnok.

A számadásokat átvizsgáltuk és helyeseknek találtuk
Zalka Imre, s. k., Rösch Frigyes, s. k.

3. Tanszergyűjtemények szaporítása.

1. Tanári könyvtár.

a) Ajándék útján:

A magy. kir. földtani intézettől: Herbach Tivadar, a székelyföld földtani és őslénytani leírása. — A m. k. földtani intézet évkönyve 1., 2., 3., 4. és 5. füzet.

A magyar tudós Akadémiától: Magyar tud. Akadémiai Almanach 1883-ra. — A magy. tud. akadémia értesítője, 16 ik évfolyam 1., 2., 3., 4., 5. és 6. szám. — Emlékbeszédek, 1., 2., 3., 4. és 5. szám. — Értekezések a történelmi tudományok köréből. 7-ik kötet, 4., 5. és 6. szám. — Értekezések a történelmi tudományok köréből. 10-ik köt. 8., 9. és 10. szám. — Értekezések a nemzetgazdaságtan és statisztika köréből. 1-ső kötet, 1., 2., 3., 4. és 5. szám. — Értekezések a nyelv és széptudományok köréből. 9-ik kötet, 10-ik kötet, 12. és 13. szám. — Nyelvtudományi közlemények. 17-ik kötet, 2-ik füzet. — Értekezések a math. tudományok köréből, 7-ik kötet, 11—12 füzet. — Értekezések a természettudományok köréből, 9-ik köt.

A magyar orvosok és természetvizsgálók társaságától: Gerlóczy Gyula és Dulácska Géza: Budapest és környéke, 2. kötet.

Dr. Fialovssky Lajos tanár urtól: Hoffmann Emanuel: patriotische und plebejische Curien.

Bella Lajos tanár urtól: Külföld, irodalmi folyóirat, 1-ső évfolyam.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól: A közoktatás állapotáról szóló jelentés 1881/2-ről; Gyurgyek Gyula Körmöczbánya városi erdő kezelése és használata iránt fennforgó vizsály, tekintettel a hazai bányajogra.

Reisch Adelheid kisasszonytól: Jerome Paturot à la recherche d'une position sociale.

A sopronyi keresk. és iparkamara: Főjelentése az 1881. évről, (1883).

b) Vétel útján:

Gottschall Rudolf. Unsere Zeit. Fritsch's Revue der Gegenwart. 2 Bände. Dr. Bodo Wenzel, Sir ältrar Edda. Szarvas Gábor, magyar nyelvőr, 10-ik kötet. Moller Ede összegyűjtött tanulmányok. Gyulai Pál, Budapesti szemle 29., 30., 31. és 32-ik kötet. Bodnár Zsigmond, Havi szemle 4-ik és 7-ik kötet. Kónyi Manó, Deák Ferencz beszédjei. Ballagi Aladár, a magyar testőrség története. Beöthy Zsolt, színműírók és színészek. Lehr Albert, Toldi, nyelvi és tárgyi magyarázatokkal. Szécsen Antal gróf, tanulmányok. Csengery Antal, történetírók és történetírás. Szemere Bertalan levelei. Szász Károly, kisebb költeményei, 2 kötet. Áldór Imre, a forradalom költészete. Haraszi Gyula, Csokonai Vitéz Mihály. Bánóczy József, Kisfaludy Károly és munkái.

Kölcsey Ferenc, országgyűlési és megyei beszédek. Petőfi Sándor összes költeményei. Magyarország legrégibb dráma irodalma. Zichy Antal, eszmék, adatok, adomák gróf Széchenyi István naplóiból. Peterdi József, Kisfaludy Károly és Irénije. Szász Károly, gróf Széchenyi István és az Akadémia megalapítása. Abafi Lajos, Kazinczy Ferenc összes munkái, 8 kötet. Dr. Petermann A., geographische Mittheilungen, 28-ter Band., Geogr. Mittheilungen, Ergänzungsband Nr. 15. Sybel Heinrich, historische Zeitschrift 11. und 12-ter Band. Szilágyi Sándor, századok. 16-ik évfolyam. Lecky William Ed. Geschichte Englands im 18-ten Jahrhundert. 3-ter Band. Dr. A. Mayer, Vorlesungen über Wahrscheinlichkeitsrechnung. Dr. Kahlfeil math. Aufgaben aus der Physik. Haberlandt Frid., der allg. landwirtschaftliche Pflanzenbau. Dr. Wiesner Julius, Eltarat der Anatomie und Physiologie der Pflanzen, Kanitz Agost, magyar növénytani lapok, 5 évfolyam. Kobell Franz, Tafeln zur Bestimmung der Mineralien mittelst chemischer Versuchs. Dr. Szabó József, ásványtan. Dr. Haushofer K., Die Constitution der natürlichen Silicate. Dr. Tschermak Gustav, Lehrbuch der Mineralogie, 1-te Lieferung. Dr. Fresenius Remigius, Zeitschrift der analytischen Chemie. Liebig Justus, Annalen der Chemie, 211—215-ter Band. Gyszling W., Prüfung des Brennmaterials für Dampferzeugung. Dr. Kolbe Hermann, Kurzes Lehrbuch der anorg. Chemie. Dr. Loth J. Die anorganische Chemie. Dr. Beilstein F. Handbuch der organ. Chemie, 2 Bände. Hoffmann J. I. V. Zeitschrift für math. und naturwissenschaftlichen Unterricht, 13-ter Jahrgang. Dr. Kolbe Josef, Zeitschrift für das Realschulwesen, 7-ter Jahrg. Dr. Strack Max, Centralorgan für die Interessen des Realschulwesens, 10-ter Jahrg. Dr. Schlömilch O., Zeitschrift für Mathematik und Physik, 27-ter Jahrg. Magyar tanügy, 10-ik évfolyam. Wiedemann G., Annalen der Physik und Chemie, 14., 15. u. 16. Band. Wiedemann G., Beiblätter zu den Annalen, 6-ter Band. Országos közép-tanodvai tanár-egylet közlönye, 16-ik évfolyam. Philosophiai írók tára, 2. és 3-ik füzet. Eötvös József, B. magyar írók és államférfiak. Gyulai Pál, Bánk-Bán. Wagner Rudolf o. Jahresbericht über die Leistungen der chem. Technologie, 13-ter Jahrg. Közoktatás egyetemes tanügyi közlöny, 1-ső évfolyam. Dr. Jancsó Benedek, Középiskolai szemle, 1-ső évf. M. k. földtani intézet, VI. köt. 6. és 7. füzet.

2. Ifjúsági könyvtár.

a) Vétel útján:

Olcsó könyvtár: Érzélgés, Beatrix, Első és második, A hold regéi, Viharban, Három ara, orosz beszélyek. Dolinay Gyula: Hasznos mulattató X. évfolyam. Dolinay Gyula: Magyar királyok és hősök arcképcsarnoka. Gaál József: Történeti beszélyek. Church: Elbeszélések a görög tragikusokból. Vas Gereben: Nevessünk, 2 kötet. Kemény Zsigmond: Ködképek a kedély láthatárról. Hoffmann: Vidor Ferkó Seda Ernő: A párbaj. Krasewszky J.: A kor gyermekei 2 kötet. Ohnet:

Panin Sergius: Életharcok. Bánóci József: Kisfaludi K. élete. Arany János: Prózai dolgozatok. Molière: Vigjátékai X. köt. Szinyeyi József: Irodalmunk története 1711—1772-ig. Magyar népköltési gyűjtemény. Tolnay Lajos: A báróné tens-aszszony. Erődi Dániel: Ujabb költemények. Hunfalvy: Tanulmányok. Mirza Schaffy: dalai. Aristofanes vigjátékai. III. köt. Katona József művei 3 köt. Még egyszer ugyanaz. Szana Tamás: Koszorú VII. VIII. köt. Nemz. könyvtár; Gróf Zrínyi Miklós művei I. k. Kazinczy Fer. művei 4 köt. Dayka Gábor költeményei. Gaál József művei 3 köt. Nemz. könyvtár: Vitkovics művei 3 köt. Sárosy Gyula művei 2 köt. Vajda János költeményei 2 köt. Mikes Kel. művei 2 köt. Kármán József művei 2 köt. Dugonics: Báthori Mária. Csiky G.: A szép leányok. Jókai Mór, Egy játékos, a ki nyer. Tóth Sándor; A jó Erdélyiek. Trefort Agost kisebb dolgozatai. Dengi János: Költemények. Petőfi művei 4 köt. Zilahy Károly. Hölgyek lantja. Kazinczy F.: Szépliteratura. Bánóci József: Révai élete és munkái. Törs Kálmán: Deák Ferenc emlékezete. Jókai Mór: Fekete gyémántok 2 köt. Versényi György: Havasi rózsák. Zilahy Károly munkái 2 köt. Kempelen Győző: Kazinczy-ünnep Magyarországon. Remellay Gustáv: A nőnem befolyása hazánk multjára. Bajza Jenő: Zách Felicián. Szinyeyi József: Irodalmunk története 1711—1772-ig. Gyulai Pál: Emlékbeszédek. Halász Ignác: Kármán József. Honx Max; Meister Tivardowoki 2 k. Kertbeni Károly: Petőfi's Tod vor 30 Jahren. Tóth Sándor: Hero és Leander. Három nemzedék. Luby Sándor: Rajzok, elbeszélések Börnéből. Fr. Th. Vischer: Auch Einer 2 köt. Nemzeti színház könyvtárából: Iskarióth, Tamóra, Legujabb botrány, Jótékony célra, Caverletné, Két apa, Valéria, Forestier Pál, Február 6-ika, Székely földön, Salome, Rabegus. Szana Tamás: A két Kisfaludi. Kazinczy Fer.: Pályám emlékezete. Mészáros: Kartigám, A trónkereső, Fourchambold család. Kerékgyártó Elek: Tompa költészete. Virághalmi cserepár naplója. Castellar: Lord Byron élete. Ányos Pál: Költemények Bayer Fer.: Czuczor Gergely. Aristofanes: A békák. Struensee: Wallisból. Szana Tamás: Figyelő IV. évfoly. Ugyanaz III. évfoly. (csonka) Bodnár Zsigmond: Havi szemle 1879. 1880. évfoly. Vahot Imre: Emlékiratai. Beöthy László művei, Balogh Zoltán művei. Moller Ede: Össze-
gyűjtött tanulmányok. Haraszthy Gyula: Csokonay Vitéz Mihály. Kerékgyártó Béla: Magyar kir. udvar. Asbóth: Három nemzedék. Falk Miksa: Széchenyi és kora. Dunker Miksa: Ókor története 4 köt. Horváth Mihály: Zrínyi Ilona. Napoleon: Jul. Caesar története 2 köt. Thaly Kálmán: II. Rákóczy ifjúsága. György Aladár: Egyetemes művelődéstörténet. Molnár György: Világostól Világosig II. III. köt. Bolanden Conrad: A vörösek és feketék. Hoitsy, A mi az embert környékezi.

b) A j á n d é k ú t j á n:

Horváth Mihály: Rajzok a magyar történetből. Kazinczy és Kisfaludi levelezése.

3. Pénz, érem- és régiséggyűjtemény.

Klausz András V. oszt. tan. 2 db. ezüst és 3 db. rézpénz. Bischitz Dávid VIII. oszt. tanuló 1 db. Lipótféle ezüstkrajcár. Rosenthal Ignáz I. oszt. tanuló 4 db. rézpénz. Pecsornik J. I. osztályu tanuló 1 db. I-ső Lipótféle garas. Kadnár Károly VII. oszt. tanuló 1 db. rézérem. Székelyi Kálmán, IV. oszt. tanuló 10 db. kisebb ezüstpénz és 2 darab rézpénz.

4. Természettani szertár.

Vétel utján:

10 klg. Hg. mikrophon, tükörhatod, tizedes mérleg, hangtalálkozási villa, Barlov kereke, kettőspát, 10 db. Callan-féle elem, szintelenítő lencse állványon, villozó csövek. Swan-féle lámpás állványon.

5. Vegytani szertár.

Vétel utján:

Egy sorozat kémszer palack (40 db.); Eprouvette állvány, lopócska 7 db. Mérő lombik 3 db. Gyémánt.

6) Természetrajzi szertár.

a) A j á n d é k u t j á n.

Mus musculus* 1 drb (fehér példány), Guschelbauer János, I. oszt. reálisk. tanulótól. — Falco peregrinus,* 1 darab, Major Ede urtól. — Falco subbuteo,* 1 darab dr. Vallner Ignác tanár urtól. — Otus vulgaris,* 1 drb, Krump J. elemi isk. tanulótól. — Fringilla carduelis,* 1 drb, Balogh Pál I. oszt. tanulótól. — Sitta europaea,* 1 drb, Simonyi Ernő IV. oszt. reálisk. tanulótól. — Numenius arcuatus,* 1 drb Brauner Ferenc I. oszt. reálisk. tanulótól. — Salamandra maculata. 2 drb (borszeszben eltéve), Simonis Sándor I. oszt. tanulótól.

b) V é t e l u t j á n:

Lutra vulgaris,* 1 drb. — Foetorius putorius,* 1 drb. — Lanius collurio,* 1 drb. — Sylvia atricapilla,* 1 drb.

7. Földrajzi szertár.

a) Vétel utján:

Steinhauser Artaria ; physikai földrajzi térképek 14 drb.

b) Ajándék utján:

895 drb térkép tekintetes Tomsich Bertalan urtól a sopronyi irodalom és művészeti kör elnökétől:

„A soproni kir. reáltanoda tekintetes Igazgatóságának Sopronban! Budapest, 1883. évi február hó 24-én elhalt feledhetlen szeretett édes öcsém nemeskéri Tomsich István volt kir. főmérnök és catasteri felügyelő

*) Kitönte Wabel Pál laboráns.

beteg ágyában azon óhajását nyilvánította, hogy térkép gyűjteménye holta után valamely nyilvános intézetnek, vagy oskolának adassék által teljes tulajdonul, oly feltétel alatt, hogy azon gyűjtemény az intézett levéltárában, mint a nevezett hagyományozónak ajándéka állandóan elhelyeztessék és megőriztessék, továbbá, hogy az esetre, ha most vagy bármikor ezen térkép gyűjteménynek illetően elnyerése után a kincstár bár mily illeték megfizetését kívánná, azt az illető intézet tartozzék megfizetni, úgy hogy ezen hagyomány után öcsém törvényes örökösét semmi féle fizetés ne terhelje.

Szeretett öcsém engem bizott meg ezen óhajtságának keresztülvitelével és egyszersmind teljes hatalmat adott arra nézve, hogy azon intézetet vagy oskolát, melynek a térkép gyűjteménye ajándékozandó lesz én szabadon válaszszam és határozzam meg.

Öcsém ezen óhajtságának megfelelőleg én ezennel a soproni kir. reáltanodának adom által öcsém után talált és annak törvényes örököséről hozzám felküldött összes térkép gyűjteményt. Ezen elhatározásomnál három indok vezérelt:

1-ször, mert a kir. reáltanodán a geographia tudománya oly kifejtett mértékben oktattatik, hogy ott a térkép gyűjtemény nem képezend holt tőkét, de sőt a tanítói karnak, nézetem szerint, hasznos segédeszközül szolgálанд.

2-or a soproni reáltanodának azért, mert én is Sopronban tartván lakásomat kedves kötelességemnek ismerem, hogy ezen város oskolájának tegyek gyenge tehetségem szerint némi szolgálatot, és

3-or mert örömömre szolgálna, ha a gyűjteménynek az irattárbanilajstromozása és elhelyezése által szeretett öcsémnek neve kegyeletes emlétkben tartatnék meg itt Sopronban, mely várost ő kiválóan szerette és a hová őt oly édes baráti kötelékek is fűzték volt.

Midőn tehát ezen örök időre szóló átadó levelem kíséretében a kérdéses gyűjteményt összesen 895 drb térképet a tettes soproni kir. reáltanodának által küldöm és teljes tulajdonul átengedem, felkérem a tettes Igazgatóságot, hogy az említett feltételek mellett szívesen elfogadni és erről engem családunk körében megőrzendő válasszal értesíteni méltóztassék.

Megkülönböztetett tisztelettel maradok a tekintetes Igazgatóságnak Sopronban 1883. június 16-án

alázatos szolgálója

Tomsich Bertalan, ügyvéd.

Ezen nagylelkű adomány dicséretre nem szorul, a cél, mely a tisztelt adakozó úr előtt lebegett, a midőn a becses gyűjteményt tanodánknak ajándékozta az adományozó levélből világosan kitűnik: szeretett öcscsének nevét kegyeletes emlétkben akarja tartatni, de még a tudományt akarván előbbre vinni, azt tanodánk útján elérni reméli. Fogadja a tisztelt adakozó úr ezen, intézetünket kitüntető adományaért legbensőbb köszönetünket és legyen meggyőződve, hogy mindenkor kötelességünknek fogjuk tartani intentiója szerint eljárva mindkét irányban meg-

felelni. A gyűjteményt „T o m s i c h I s t v á n f ö l d r a j z i t é r -
k é p - g y ű j t e m é n y” név alatt fogom a földrajzi szertárban elhelyezni.

4. Közlemények a vegytani laboratóriumból.

A vegytani munkálatok, melyeket az 1882/3. tanévben véghez vittem, következők :

Törvényszéki elemzés 6, patochemikus elemzés 5, egészségügyi elemzés 3, kútviz elemzés 4, technikai elemzés 22.

Az analitikai vegytan tanfolyama kapcsolatban gyakorlati munkálatokkal.

I. K e z d ő k :

A kémszerekről szóló tan és a reagentiáknak szervesetlen vegyületekre való alkalmazása.

A tanuló neve	Mely osztályba járt	Eredmény
Buck Gyula	V.	elégséges
Jankó Sándor	”	jó
Jirousek Ottó	”	”
Karsay Lajos	”	”
Patzenhofer Rezső	”	”
Schreiner János	”	”
Simonis Ferenc	”	”

II. H a l a d ó k :

Egyszerűbb testek (elemek, sók, savak, stb.) vegytani elemzése.

A tanuló neve	Mely osztályba járt	Eredmény
Emmel György	VI.	jó
Schimetitsch József	”	elégséges
Serényi Jenő	”	jó
Frank Imre	VII.	jeles
Gálffy István	”	jó
Kundt Gyula	”	jeles
Nagy Pál	”	jó
Velancsics István	”	jó

Dr. W a l l n e r I g n a c,
rendes tanár.

5. Érettségi vizsgálat.

Az érettségi írásbeli vizsgálat május hó 1., 3. és 5-én; a szóbeli pedig, Dr. Németh Antal győri tankerületi királyi főigazgató úr elnöklése alatt június hó 18-án és 19-én tartatott meg ngys. Jónás Ödön műegyetemi magántanár és országgyűlési képviselő úr jelenlétében.

A szóbeli vizsgálatra jelentkeztek 9-en és pedig: Arnes Sándor, Bischitz Dávid, Ferstl János, Füzy Zoltán, Jielek Ferenc, Mészáros Gyula, Pittroff Kálmán, Pollák Mór, Schmidt Oscár. Ezek közül 8-an egyszerüen éretteknek nyilvánítottak, 1 a vizsgálatnak részben való ismétlésére utaltatott.

Az írásbeli vizsgálat tételei voltak:

1) a magyar nyelvből: Nemzeti költészetünk fejlődése és hatása a közviszonyokra 1820—1848-ig.

2) a német nyelvből: „Deák Ferenc“ husvéti cikkéből való fordítás.

3) a mennyiségtanból: a) Csonka függ. körkúpnak 17 és $3\frac{1}{m}$ sugarai vannak, az oldal 45° alatt hajlik az alaphoz, mekkora ezen kúp felülete és köbtartalma? b) 300 két részre bontandó, melyek elseje 1-gyel kisebbítve 9-cel, másika 7-tel nagyobbítva 11-gyel osztható.

VI.

A jövő tanév kezdetéről.

Az 1883/84-iki tanévre a nyilvános tanulók szabályszerű fölvétele augusztus hó 30., 31. és september hó 1. és 3-ik napján történik délelőtt 8 órától 12 óráig. U. e. napokon tartatnak a javító és pótvizsgálatok is. A rendes tanítás sept. hó 4-én veszi kezdetét.

A fölvételre és felvételi-vizsgálatokra nézve következők veendő k figyelembe:

1883. XXX. t. c. 10. §. A reáliskola első osztályába csak oly növendékek vétetnek fel, kik életük kilencedik évét már betöltötték, és vagy arról, hogy a népiskola négy alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mérvű képzettséggel bírnak.

11. §. Ugyanazon iskola egyik osztályából a következő felsőbb osztályba csak azon tanuló léphet, ki az elvégzett osztálybeli rendes tantárgyak mindenikéből, nem számítva ide a szépirást és testgyakorlatot, legalább is elégséges osztályzatot nyert. Azon tanulónak, ki egy tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az intézet tanári testülete megengedheti, hogy amaz osztályzat kijavítása végett a követ-

V. A tanári kar és működésének kimutatása.

Folyó szám	A tanár neve, működési ideje	Osztályfő	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiség- tan	Mértan és mértani rajz	Természet- tan	Természet- rajz	Vegytan	Bűnügy	Szabadkézi rajz	Szépírási	Testgyakorlat	Ének	Összes óraszám
1	Salamon Leo, kir. igazgató (1861)					III VI 2 3													6
2	Bella Lajos, kir. r. tanár (1876)	II		II 5	II 4		IV 2	II IV 2 3						VIII 3					17
3	Fialowski Lajos dr., kir. r. tanár (1872)	V.					I 2 V VI VIII 2 2 2					I V VI 3 2 3 VIII 2				III 1			19
4	Fleischhacker M. Frid. h. tanár (1879)	III.		III IV V VII 4 4 3 3	III 3														17
5	Gottl Rezső, kir. r. tanár (1863)	VIII.					VII 2				III-IV 2 4 VII-VIII 5 5								17
6	Hahnenkamp Rezső, kir. r. tanár (1871)	VI.							V-VIII 17										17
7	Hauser Károly, kir. r. tanár (1869.)													II-VIII 18					18
8	Kárpáti Károly dr., kir. r. tanár (1873)	I.		I VI 5 3 VIII 2	I 4			I 2									I 2 V-VIII 2		16 20
9	Rösch Frigyes, kir. r. tanár (1856)							I IV I II IV V 4 3 2 3 2 2								I 1	II III IV 4		19 20
10	Serényi Imre dr., h. tanár (1879)	IV.		II IV V VII VIII 3 3 3 2 2			II 2												15
11	Skoff Béla, kir. r. tanár (1873)	VII.						III 3	IV 2 III VI-VII 2 8										15
12	Stuppacher Lajos, kir. r. tanár (1861)				IV-VIII 12			II 3									II 1		16
13	Ujvári Béla, kir. r. tanár (1875)		s z a b a d s á g o n i d ő z ő t t P á r i s b a n																
14	Ulber Máttyás, kir. r. tanár (1853)						III 2	III 2 V-VIII 12											16
15	Wallner Ignác dr., kir. r. tanár (1870)											II VII 2 3	IV-VII 10						15
16	Kriegler Mihály, r. kath. segédlelkész																		7
17	Stiegler Gusztáv, ev. lelkész	I-VIII 4																	4
18	Elias Miksa,	I-VIII 3																	2
19	Waliner János																	I-IV 3 V-VIII 1	4

kező iskolaév kezdetén vizsgálatot tehessen. A ki két tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az csak rendkívüli esetben a vallás és közoktatásügyi minster engedélyével bocsátható javító vizsgálatra. A ki kettőnél több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az javító vizsgálatra semmi esetre sem bocsátható. A javító-, nemkülönb a pótvizsgálatot is rendesen azon tanintézetben kell a tanulónak letennie, melyben az elégtelen tanjegyet kapta és illetőleg a vizsgálatot elmulasztotta, Indokolt esetekben a vallás és közoktatásügyi minster megengedheti, hogy ezen vizsgálatok más tanintézetben tétessenek le. Pótvizsgálatra azonban valamely tanuló csak akkor bocsátható, ha a vizsgálatról való elmaradását igazolja és ezt a tanári kar elegendő mentségül elfogadja. A tanári karnak megtagadó határozata ellen a vallás és közoktatásügyi minsterhez lehet folyamodni.

12. §. Nyilvános középiskolából a megfelelő ugyanazon nemű intézetbe átlépni kívánók előbbi intézetüktől nyert bizonyítvánnyal tartoznak igazolni, hogy a megelőző osztályt, minden rendes tantárgyból legalább is elégséges sikerrel végezték. Más középiskolából jövő növendékek csak akkor vétetnek fel a következő osztályokba, ha az általuk elhagyott tanintézet bizonyítványával igazolják, hogy a közvetlenül előzőtt osztályban kielégítő sikerrel tanulták legalább is azon tárgyakat, melyek rendes tantárgyak abban az intézetben, hová felvétetni óhajtanak. Azon tanulók, kik nyilvános gymnásiumból vagy polgári iskolából reáliskolába akarnak átmenni, kötelesek felvételi vizsgálatot tenni le. A felvételi vizsgálatot azon tanintézet tanári testülete tartja, melybe a tanuló fel akar vétetni, s ugyanazon tanári testület határoz a felvétel felett is.

13. §. Egyik tanintézetből a másikba átlépés rendesen csak a t a n é v k e z d e t é n történhetik. É v k ö z b e n más intézetből jövő tanuló, a t a n á r i t e s t ü l e t h a t á r o z a t a a l a p j á n, csak a változtatás okainak igazolása mellett vehető fel. A felvételt megtagadó határozat ellen a vallás és közoktatásügyi minsterhez lehet folyamodni.

15. §. „Magántanulók, kik magánúton vagy magánintézetben tanultak és előmenetelükről nyilvános iskolától kívánnak bizonyítványt nyerni, az illető iskola igazgatójánál való előleges bejelentés és annak kimutatása mellett, hogy a közvetlenül lefolyt tanévet, mely magánintézetben, illetőleg hol és mily rendszerű tanulmányozással töltötték, tehetnek vizsgálatot, a rendtartásban, e célra megállapított időben.“

26. §. „A reáliskolai érettségi vizsgálat csak a műegyetemre és a tudomány-egyetemek matematika-természettudományi karára (illetőleg bölcsészeti karának ezen szakosztályára) s a tanárképző intézet ugyanezen szakosztályára, nemkülömben a bányászati, erdőszeti és gazdasági akadémiákra való felvételre jogosít. Azon tanulók, kik a reáliskolát elvégezték és az é r e t t s é g i v i z s g á-

latot jó sikerrel letették, valamely nyilvános főgymnásiumban a latin nyelvből, illetőleg a latin és görög nyelvből vizsgálatra bocsáthatók; a kik ekkor a latin nyelvből a vizsgálatot sikerrel kiállják, az egyetemnek orvosi és jogi karába; azok pedig, kik a vizsgálatot a latin és görög nyelvből sikerrel kiállják, az egyetemnek bármely karába fölvehetők.

A bizonyítvány nélkül jelentkező tanuló rendszerint csak abból az osztályból bocsájtatik vizsgálatra, melybe koránál fogva helyezhető. A vizsgálat ily esetben írásbeli és szóbeli, s oly módon tartandó, hogy a tanulónak a megelőzőtt osztályok összes tanulmányaiban való jártassága kellőleg kitűnjék. Az ily vizsgálat díja a tandíjon felül 10 frt az igazgató számára, és 5—5 frt minden tantárgyért, melyre a vizsgálat kiterjesztendő.

Minden tanuló a fölvételre személyesen, atyja, anyja vagy gyámja, illetőleg azoknak valamely külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál és az illető osztály főjénél jelentkezni. Azon szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekük vagy gyámfiuk fölvételekor alkalmas helyett est kötelesek bemutatni, kire a házi fölügyelet- és nevelésre nézve kötelességüket és jogukat átruházzák, hogy a gondviselésére bízott tanulóra nézve az igazgatóság értesítését elfogadhassa. A más intézetekből jövő tanulók, 2 frt 10 krt fölvételi díjt fizetnek; ezenkívül tartozik mindenki az ifjusági könyvtárra 1 frtot, énekekre 1 frtot, az értesítőre 50 krt, tintára 20 krt fizetni. Az egész évi tandíj 18 frt, melynek fele a beiratáskor, a második fele pedig február hóban lefizetendő. A díjak visszafizetése semmi esetre sem történhetik meg.

A tandíjmentességért való kérvények szeptember hó 30-ig az igazgatóságnál benyújtandók. A tandíj fizetése alól a nm. vall. és közokt. m. k. minist. 23811. sz. r. szerint felmenthetők oly szegény és jó előmenetelű tanulók, kik minden tantárgyból **jeles** vagy legalább **jó** tanjegyet képesek felmutatni.

Vidéki tanulók számára szállás előbb nem fogadható, míg a szülők vagy megbízottjaik a szállásadó nevét az igazgatóságnál be nem jelentik.

Azon izraelita vallásu szülők, kik kívánják, miszerint fiaik a zsidó ünnepeken se ne rajzoljanak se ne irjanak, ebbeli kívánságukat a beiratás alkalmával írásban nyujtsák be az igazgatóságnak.

Azon kérdésre, minő tanulmányokra, vagy gyakorlati életpályára léphetnek a reáliskolai tanulók több vagy kevesebb osztály bevégezése után, helyén tartom következőket tudomásra hozni.

A reáliskola 1-ször a **felső tanulmányokra** való előkészítő,

a) mely irányra képesít a reáliskolai érettségi vizsgálat, azt az előbb idézett törvény 26. §. állapítja meg.

Hogya azoknak is akik netalán a reáliskolai pálya végeztével a középiskolai törvény 26. §. által adott jog folytán orvosi vagy jogi pályára menni szándékoznak latin nyelvből vizsgálatot tenni kívánnak elég tétessék, az igazgatóság kérelmet intézni fog a vallás és közoktatási m. kir. miniszteriumhoz arra nézve, hogy a latin nyelv, mint rendkívüli tantárgy, eszakra képesített tanár által iskolánkról is taníttassék. Ugyhiszem, hogy ez által több oldalról nyilvánított kívánalomnak eleget fogunk tenni.

b) a reáliskolai 6. osztály az alsóbb rendű gazdasági iskolákra; a 4. reáliskolai osztály a kereskedelmi akademiára, utász-, katonai-apród-iskolákra, a fumei tengerészeti tanodára, az állat-gyógytanra, a katonai felső reáliskolára, a közép ipar-tanodákra, a gépészeti és építészeti iskolákra képesít.

2-szor a **gyakorlati életre készít** elő: a reáliskolai érettségi vizsgálat posta-, távirda-, vasut-, valamint minden köztörvényhatósági, számvivő-ségi és kezelési hivatalnál-, úgy a reáliskolai 4. osztály a pénzügyi, kezelési és irodai szakmáknál jogosít alkalmazásra.

3-szor az **önkéntesi egy évi szolgálat** kedvezményében részesül a reáliskolai érettségi vizsgálatot tett tanuló.

Az ifjuság érdemsorozata az 1881/82 tanév végén.

R ö v i d i t é s e k m a g y a r á z á s a ; **tdm.** = tandíjmentes, **ösz.** = ösztöndíjas, **ism.** = ismétlő; **1** = jeles, **2** = jó, **3** = elég, **4** = elégtelen; magaviseletből: **1** = jó, **2** = szabályszerű, **3** = kevésbé szabályszerű, **4** = rossz, * = egy tantárgyból nyert elégtelen tanjegyét javíthatja.

I. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan	Mértani rajz és ábrázoló mértan	Természettan	Testgyakorlat	Ének	Szépírá
Babka János	2	4	4	4	4	3	3	4	4	1	2	3
Bader Gusztáv	1	1	2	2	2	2	3	3	2	3	3	3
Balogh Pál* ism.	1	3	3	3	2	2	4	3	3	2	3	2
Bayer Adolf ism.	k	i	1	é	p	e	t	t				
Becker Ernő	1	3	4	4	3	4	3	4	3	4	3	3
Bischitz József ism.	2	3	4	4	3	4	4	4	3	1	2	3
Bischitz Mór	k	i	1	é	p	e	t	t				
Bischitz Samu ism.	2	3	3	3	4	3	3	3	4	3	3	4
Brauner Ferenc ism.	2	3	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3
Damm Herrmann	m	e	g	h	a	l	t					
Drechsler Frigyes	1	2	2	2	2	2	2	2	3	m.	2	2
Geiger Lipót	1	2	2	2	2	1	3	3	3	2	2	2
Grabner József	2	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4
Guschelbauer János	1	3	3	3	2	3	3	3	3	4	2	3
Hacker Sándor	2	1	3	3	2	2	3	3	3	3	2	4
Hacker Vilmos	2	3	2	2	2	1	3	3	3	2	3	3
Hannibal Jenő	2	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3
Herold Antal	k	i	1	é	p	e	t	t				
Huber Lajos*	1	1	3	3	3	2	4	3	2	2	2	2
Jermann József tdm.	1	1	2	1	1	2	2	1	1	m.	1	1
Jugovics Lajos	2	3	4	4	4	4	4	4	4	2	4	4
Károlyi Sándor	1	3	2	2	3	1	2	3	3	2	1	3
Kirchner Pál	2	1	3	2	2	2	2	2	2	4	2	3
Kis Gyula	1	1	2	2	2	1	2	2	3	1	1	2

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan	Mértani rajz és ábrázoló mértan	Természettan	Testgyakorlat	Enek	Szépírá
Kladler Kálmán	k	i	1	é	p	e	t	t				
Klein Vilmos	k	i	1	é	p	e	t	t				
Kramer István	1	1	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2
Kremsner Rudolf	2	3	4	4	3	4	4	3	4	2	3	3
Kroyherr Sándor	1	2	3	3	3	2	2	2	3	3	2	2
Kugler Ferenc	1	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1	2
Kún Lajos öszt.	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	3
Leitner Lipót	1	2	3	2	2	3	3	3	3	4	2	3
Lendvay István	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3
Lengyel Jenő	1	2	2	2	2	2	2	2	3	1	2	3
Mondschein József	2	3	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4
Nagelreiter Ferenc	2	2	2	2	3	3	3	3	3	m.	3	2
Németh Kálmán	1	1	2	3	2	2	2	2	2	1	1	3
Nussbaum József	1	1	2	1	1	1	1	1	1	3	2	1
Ongaro Jakab ism.	3	3	4	4	4	3	4	4	4	2	3	3
Pascher József	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Pecsornik Otto	1	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2
Rosenthal Ignác	2	1	2	3	2	2	3	3	2	m.	3	3
Seyfried József	2	3	3	2	3	2	3	3	3	2	3	3
Simonis Sándor ism.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	m.	m.	3
Somogyi Gyula	1	1	2	3	3	1	3	3	3	3	2	3
Steiner András	1	1	2	2	3	1	3	3	3	1	2	1
Steiner Gyula	2	3	3	2	3	2	3	3	3	3	2	3
Vágner Gábor	1	1	2	2	1	1	2	2	1	2	3	2
Weisz Ernő	1	2	3	2	3	2	3	3	3	4	3	3
Weisz Ignác	m	e	g	h	a	l	t					
Weisz Vilmos	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1	3	2
Wittmann Péter	1	3	2	3	2	2	3	3	2	3	2	3

Összesen 52.

II. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan	Mértan és mért.-rajz	Természettud.	Szabadkézi rajz	Szépírási	Testgyakorlat	Ének
Arnes Ede	1	3	3	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2
Bánóczy Géza	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	4
Bischitz Bernát B.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	4
Bischitz Bernát Cs.	2	3	3	3	4	3	3	3	3	3	4	2	3	4
Bruckner Lajos tdm.	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Eipelauer Károly	2	3	3	3	3	3	4	4	4	4	3	3	1	3
Frank Lajos	1	2	3	2	2	2	2	3	3	3	2	3	2	3
Fürst Jakab	2	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2	2
Gabler Manó*	2	2	3	3	3	3	2	4	3	3	1	2	2	3
Gazdag Sándor	1	2	2	3	3	3	2	2	3	3	2	3	1	1
Geyschläger Gyula*	1	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	4	2
Geisse Miklós ism.	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	3	2
Grubits Ferenc	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1	2	3	2	2
Habertha Károly	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3
Halvax Feren*	2	3	3	3	3	2	3	3	3	4	1	3	1	4
Heimler Pál	k	i	l	é	p	e	t	t						
Heitmann Rezső	1	2	3	2	3	2	3	3	3	2	1	1	2	2
Holper Ferenc	1	2	3	2	3	2	3	3	3	2	1	1	2	2
Jugovits Lajos ism.	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	2
Károlyi Lajos	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	1	3	1	3
Klauser Károly	2	1	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2	2	2
Löffler Ferenc	1	3	2	2	2	2	2	1	1	1	3	3	3	1
Löffler Mihály	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	m.	3
Luksandor Ferenc ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	m.	—
Magel Vilmos	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Modly Lajos	1	2	2	3	2	2	1	2	3	2	1	3	2	2
Peck Tivadar*	2	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4	3	2
Pötschacher Adolf	1	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1	1
Pötschacher Gusztáv	2	3	4	3	4	4	3	3	4	4	4	3	3	4
Preiner András	2	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3	2	2
Rehberger Mór	1	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	3	3
Reiner Alfred	2	3	3	3	3	2	2	4	4	4	3	3	3	3
Roth Gusztáv	1	2	3	2	3	3	2	3	3	3	1	2	1	4
Rösch Károly	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	2	3	3	2
Schaden János	2	2	3	3	2	3	2	3	3	3	2	2	3	2
Schilhan Ernő	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3	3
Schiller Béla	1	2	2	2	3	3	2	1	3	2	2	1	3	1
Schumeth Károly	2	1	2	3	3	2	2	2	2	3	3	3	m.	2
Steiner Samu	3	2	3	3	3	3	2	4	4	3	3	4	2	4
Supper Nándor	2	3	2	3	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francianyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan	Mértan és mértani rajz	Természettan	Szabadkézi rajz	Szépírás	Testgyakorlat	Ének
Széchenyi Péter gr.	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	4	3	2
Szlávy István tdm.	1	2	3	2	2	3	2	2	2	3	1	2	2	1
Thiering Gyula	1	3	3	3	3	3	3	4	4	3	2	2	3	3
Tiefbrunner Sándor ism.	k	i	l	e	p	e	t	t						
Tóbiás József	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	4	1	4
Ullrich Gyula	1	2	3	3	3	3	3	2	2	3	3	2	3	1
Wallenstein Gyula	1	1	2	2	3	1	1	1	3	2	2	2	2	1
Weisz Lipót tdm.	1	1	2	2	1	1	2	1	2	2	1	2	2	2
Wimmer Imre	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	—
Wiener Emil*	2	3	3	2	3	3	2	3	3	3	4	2	3	4
Zalka Mihály*	2	3	3	3	3	2	3	3	4	3	3	4	2	1
Zechmeister Jenő	2	3	3	3	2	3	3	2	2	3	3	3	3	1

Összesen 52

III. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan	Mértan	Természettan	Szépírás	Szabadkézi rajz	Testgyakorlat	Ének
Bieringer Hugo	2	2	2	2	3	3	3	2	2	3	2	1	1	2
Bischitz Miksa	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Dobai István	1	1	3	3	3	2	2	2	2	3	3	1	1	2
Fischer Adolf	2	1	2	2	2	3	3	1	2	2	3	2	3	2
Graf Jenő	2	1	1	2	2	2	2	1	1	1	2	1	3	1
Karl József	1	2	3	3	3	3	2	3	3	2	2	2	2	1
Ladies Gyula	1	1	2	3	2	1	1	2	2	3	2	1	2	1
Meyer Adolf tdm.	1	3	2	2	3	3	3	1	1	3	3	2	2	1
Patzenhofer Alfred	1	2	2	2	1	1	1	1	2	3	2	2	—	—
Pertl Ferencz	k	i	m	a	r	a	d	t						
Radakovics Ödön	1	1	2	2	3	2	2	2	1	2	2	1	2	3
Riedt Sándor	2	3	3	4	4	3	3	3	4	3	3	2	2	2
Riesner János	1	3	3	4	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2
Rössler Pál	1	2	3	3	3	2	2	2	3	3	2	3	4	3
Salamin Oszkár tdm.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	3	1	2	1
Schulhof Lipót tdm.	1	2	2	1	2	2	2	3	3	3	3	2	3	3
Strassiripka Károly	2	1	3	3	3	2	3	3	3	3	2	2	2	3
Vizkelety Ferenc	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
Weber János	1	3	3	4	4	3	3	3	3	4	3	3	1	3
Wolf Lipót	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	3	1
Zimmermann Károly	2	2	3	2	3	2	3	2	3	3	1	2	3	3
Brzobohaty Otto	m	a	g	á	n		t	a	n	n	l	ó		

Összesen 22

IV. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas, ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia ny.	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan	Mértani rajz	Természettan	Vegytan	Szabad kézi rajz	Testgyakorlat	Ének
Bleich Pál tdm.	1	2	3	2	2	2	1	3	2	3	2	1	1	1
Bujtás Lajos		K	i	1	é	p	e	t	t					
Hacker Zsigm.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3
Horváth János	2	1	3	3	3	3	2	4	3	3	4	1	1	3
Jovicsics Péter	1	1	3	2	2	1	2	2	2	3	3	2	2	1
Kokál Károly ism.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1
Lindt Mihály	1	3	4	3	3	3	3	4	3	3	4	2	3	2
Ludvig Ferenc	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	2	1
Meyherr Ferenc	1	2	3	1	2	2	1	2	2	2	3	2	1	1
Moldauer Károly	1	1	3	2	2	2	1	2	1	3	1	3	3	1
Salamon István	1	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1
Schmidl Gustáv*	1	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Schmiedt Károly*	1	2	3	2	3	3	3	3	2	3	4	2	2	2
Schmidt Sándor	3	2	3	3	4	3	3	4	3	4	4	2	1	2
Simonyi Ernő	1	3	3	3	1	1	1	3	3	3	3	1	2	1
Schuster Ödön	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1	4
Szalay Géza	1	2	2	3	2	2	2	3	2	3	3	2	2	2
Székelyi Kálm. tdm.	1	1	3	2	2	2	2	3	2	3	3	2	—	1
Stetka János ism.	1	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	1	3	2
Pösch Lajos*	1	1	3	3	3	3	4	3	3	3	3	2	4	2

Összesen 19.

V. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Történelem	Meenyiségtan	Mértan	Természetrajz	Vegytan	Szabad kézi rajz	Testgyakorlat
Buck Gyula	3	3	4	3	4	3	3	4	4	3	4	1	2
Fürst Zsigm.*	1	1	3	3	3	2	2	4	3	2	3	2	3
Hess Henrik tdm.	1	1	2	1	2	2	2	3	2	3	3	2	3
Jankó Sándor	1	1	2	3	2	1	1	2	1	1	1	1	1
Jirousek Otto*	3	3	1	2	2	3	1	4	3	2	3	3	3
Karsay Lajos	1	1	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2	3
Kherndl János	1	3	4	4	4	3	3	4	3	3	4	2	2
Klausz András	2	3	3	1	2	3	2	3	3	3	3	1	1
Kohn Eliás	2	2	3	2	2	2	3	3	2	3	3	3	3
Korsitzka János*	3	2	3	3	3	3	2	4	3	3	3	2	3
Lindenmayer Frigyes	1	1	1	1	2	1	1	3	2	1	2	1	2
Mojzer László	1	2	1	3	1	1	2	2	3	1	2	3	2
Patzenhofer Rezső	2	3	3	2	1	3	2	2	2	2	2	2	3
Prager Kálmán*	2	3	3	2	3	3	3	4	3	3	3	1	3
Rosenstingel Berthold tdm.	1	1	3	1	2	3	2	3	2	3	2	2	3
Schreiner János	1	3	2	2	2	3	2	3	2	3	3	1	3
Simonics Ferenc	1	3	3	2	3	3	2	3	2	3	2	1	m.

Összesen 17.

VI. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Történelem	Meenyiségtan	Mértan és mért. rajz	Természetrajz	Vegytan	Szabadkézi rajz	Testgyakorlat
Emmel Gyula tdm.	2	2	1	2	3	2	1	3	3	2	3	2	2
Schimeticsch József	2	2	3	2	2	2	2	3	3	2	3	2	2
Serényi Jenő tdm.	1	2	2	3	1	2	3	3	3	2	2	1	2
Spitzer Lipót tdm.	1	2	2	2	1	2	2	2	3	2	2	3	2

Összesen 4.

VII. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan	Mértani rajz és ábrázoló mértan	Természetrajz	Természettan	Vegytan	Szabadkézi rajz	Testgyakorlat
Akerler Ferenc tdm.	1	3	3	2	3	2	2	3	3	2	3	3	1	2
Frank Imre	1	2	3	3	3	1	2	2	1	2	2	2	1	1
Gálffy István	1	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	3
Gratzl Alajos	1	3	1	2	2	1	2	2	3	3	3	3	1	2
Hagemann Ferenc	2	3	3	3	2	2	2	3	3	3	3	3	1	3
Infelder Henrik tdm. ösztönd.	1	1	2	2	3	1	2	2	3	3	2	2	3	2
Jielek Károly tdm.	1	3	3	1	1	1	2	2	2	2	2	3	1	1
Kadnár Károly*	2	3	3	2	3	3	3	4	3	3	3	3	1	m.
Kokas József	1	2	2	2	3	2	2	3	3	3	3	3	1	2
Kund Gyula	1	2	3	2	2	3	3	1	2	2	3	2	2	1
Nagy Pál	1	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
Németh Zsiga	1	1	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	1	1
Raidl Antal tdm. ösztönd.	1	3	2	1	2	2	2	1	2	3	2	3	1	1
Serényi Imre tdm.	1	1	2	3	1	2	2	3	3	3	3	3	2	2
Stiegler Lajos tdm.	1	1	2	1	2	1	1	2	3	3	1	3	1	3
Veláncsics István	1	3	3	2	2	2	2	3	3	3	3	3	2	1

Összesen 16

VIII. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan	Mértan és mért.-rajz	Természetrajz	Természettan	Bölcsészet	Szabadkézi rajz	Testgyakorlat
Arnes Sándor	2	2	2	1	2	3	2	2	2	2	3	1	2	—
Bischitz Dávid ösztönd. tdm.	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	2
Ferstl János tdm.	1	1	2	1	2	1	2	2	2	1	2	1	2	2
Füzy Zoltán	1	2	1	3	3	3	2	2	3	2	3	1	2	3
Jilek Ferenc ösztönd. tdm.	2	2	3	1	2	1	2	2	2	2	3	1	1	2
Mészáros Gyula	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3
Pittroff Kálmán ösztönd. tdm.	1	1	3	2	3	1	3	2	1	2	2	2	1	2
Pollák Mór tdm.	1	2	3	1	2	2	3	2	2	1	2	2	2	—
Schmidt Oseár	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	—

Összesen 9

VI. Statisztikai táblázatok.

1. A tanulók általános áttekintése.

I. O s z t á l y	II. A tanulók száma			III. Vallásuk					IV. Nyelvi viszonyaik (Minő nyelveket beszélnek?)							V. Szüleik polgári állása				VI. Előmenetelők	
	Beiratott	Elhalt	Kimaradt	Róm. kath.	Helv. hitv.	Ág. hitv.	Héber	Görög kel.	Magyar	Német	Magyar-német	Horvat, német, magyar	Francia, magyar, német	Szerb, magyar, német	Olasz, magyar, német	Ertelmiségi	Önálló őstermelők (földbirtokosok s bérlők)	Önálló kereskedők és iparosok	Magán tisztviselők	Haladók	Ismétlők
I.	52	2	5	19	—	12	14	—	3	5	35	1	—	—	1	6	7	30	2	35	10
II.	52	—	2	27	—	14	9	—	—	—	46	2	2	—	—	10	3	35	—	43	7
III.	22	—	1	9	1	5	5	—	—	—	20	—	—	1	—	9	5	7	2	19	2
IV.	20	—	1	12	—	4	2	1	—	—	18	—	—	1	—	7	7	7	—	16	3
V.	17	—	—	10	—	3	4	—	—	—	17	—	—	—	—	1	1	12	—	15	2
VI.	4	—	—	2	—	1	1	—	—	—	4	—	—	—	—	1	—	3	—	4	—
VII.	16	—	—	11	—	4	1	—	—	—	16	—	—	—	—	2	3	11	—	16	—
VIII.	9	—	—	5	—	2	2	—	—	—	9	—	—	—	—	3	—	6	—	9	—
I-VIII.	192	2	9	95	1	46	38	1	3	5	165	3	2	2	1	40	26	111	4	157	24

Jegyzet: 1. a III. és VI. rovatokban csak a tényleg az év végeig iskolába járó ifjúság vétetett számba.

2. az egy tantárgyban nyert „elégtelen” tanjegyet nyert tanulók, mint javító vizsgálatra jogosítottak a haladók közé számítottak.

2. A tanulmányozás eredményének áttekintése osztályonként.

Első osztály.

T a n t á r g y a k	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen
<i>Hittan</i>	13	9	20	3
<i>Magyar nyelv</i>	—	17	19	9
<i>Német nyelv</i>	2	17	17	9
<i>Földrajz</i>	3	15	21	6
<i>Történelem</i>	8	19	13	5
<i>Számtan</i>	1	11	23	9
<i>Mértan és rajz</i>	2	7	27	8
<i>Természetrajz</i>	3	7	27	8
<i>Torna</i>	—	—	—	—

45 tanuló osztályoztatott. Tornából fel van mentve 4. Brauner Ferenc betegsége folytán szám- és mértanból nem osztályoztatott.

Második osztály.

<i>Hittan</i>	6	16	28	—
<i>Magyar nyelv</i>	—	13	36	1
<i>Német nyelv</i>	1	13	35	1
<i>Francia nyelv</i>	2	11	31	2
<i>Földrajz</i>	4	14	31	1
<i>Történelem</i>	6	10	24	1
<i>Számtan</i>	9	10	25	6
<i>Mértan és rajz</i>	2	8	33	7
<i>Természetrajz</i>	5	6	34	5
<i>Szabadkézi rajz</i>	10	4	23	3
<i>Torna</i>	—	—	—	—

50 tanuló valamennyi osztályoztatott. Tornából fel van mentve 2 tanuló.

Harmadik osztály.

<i>Hittan</i>	7	7	5	—
<i>Magyar nyelv</i>	3	7	10	—
<i>Német nyelv</i>	3	9	5	3
<i>Francia nyelv</i>	3	4	11	2
<i>Földrajz</i>	4	7	9	—
<i>Történelem</i>	4	6	10	—
<i>Számtan</i>	6	7	7	—
<i>Mértan</i>	4	6	10	—
<i>Physika</i>	2	4	13	—
<i>Szabadkézi rajz</i>	6	9	5	—
<i>Torna</i>	—	—	—	—

*Tornából fel van mentve 2 tanuló, 20 tanuló osztályoztatott.

Negyedik osztály.

T a n t á r g y a k	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen
<i>Hittan</i>	7	8	4	—
<i>Magyar nyelv</i>	1	2	14	2
<i>Német nyelv</i>	2	6	11	—
<i>Francia nyelv</i>	3	6	9	1
<i>Földrajz</i>	3	7	9	—
<i>Történelem</i>	6	5	7	1
<i>Számtan</i>	1	4	11	3
<i>Mértan és rajza</i>	1	8	10	—
<i>Természettan</i>	1	2	15	1
<i>Vegytan</i>	2	3	10	4
<i>Szabadkézi rajz</i>	6	10	3	—
<i>Torna</i>	—	—	—	—

20 tanuló mind osztályoztatott.

Ötödik osztály.

<i>Hittan</i>	6	3	8	—
<i>Magyar nyelv</i>	3	3	9	2
<i>Német nyelv</i>	4	6	6	1
<i>Francia nyelv</i>	2	8	5	2
<i>Földrajz</i>	3	4	10	—
<i>Történelem</i>	3	10	4	6
<i>Mennyiségtan</i>	—	3	8	—
<i>Mértan</i>	1	7	8	1
<i>Természetrajz</i>	3	3	11	—
<i>Vegytan</i>	1	5	9	2
<i>Szabadkézi rajz</i>	7	7	3	—
<i>Torna</i>	—	—	—	—

17 tanuló, mind osztályoztatott.

Hatodik osztály.

<i>Hittan</i>	—	4	—	—
<i>Magyar nyelv</i>	1	2	1	—
<i>Német nyelv</i>	—	3	1	—
<i>Francia nyelv</i>	2	1	1	—
<i>Földrajz</i>	—	4	—	—
<i>Történelem</i>	1	2	1	—
<i>Mennyiségtan</i>	—	1	3	—
<i>Mértan</i>	—	—	4	—
<i>Természetrajz</i>	—	4	—	—
<i>Vegytan</i>	—	2	2	—
<i>Szabadkézi rajz</i>	1	2	1	—
<i>Torna</i>	—	—	—	—

Összezen 4 tanuló osztályoztatott.

Hetedik osztály.

T a n t á r g y a k	Ieles	jó	Elégséges	Elégtelen
<i>Hittan</i>	4	3	9	—
<i>Magyar nyelv</i>	5	2	9	—
<i>Német nyelv</i>	1	7	8	—
<i>Francia nyelv</i>	4	6	6	—
<i>Földrajz</i>	2	7	7	—
<i>Történelem</i>	1	10	5	—
<i>Mennyiségtan</i>	2	6	7	1
<i>Mértan és rajz</i>	1	3	12	—
<i>Természetrajz</i>	—	4	12	—
<i>Természettan</i>	1	4	11	—
<i>Vegytan</i>	—	3	13	—
<i>Szabadkézi rajz</i>	13	2	1	—
<i>Torna*</i>	—	—	—	—

1 felmentve. Összesen 16 tanuló, mindannyian osztályoztattak.

Nyolcadik osztály.

<i>Hittan</i>	4	5	—	—
<i>Magyar nyelv</i>	1	4	4	—
<i>Német nyelv</i>	5	1	3	—
<i>Francia nyelv</i>	1	4	4	—
<i>Bölcsélet</i>	5	3	1	—
<i>Földrajz</i>	4	1	4	—
<i>Történelem</i>	—	5	4	—
<i>Mennyiségtan</i>	1	6	2	—
<i>Ábrázoló mértan</i>	1	5	3	—
<i>Természetrajz</i>	3	4	2	—
<i>Természettan</i>	1	3	5	—
<i>Szabadkézi rajz</i>	5	4	—	—
<i>Torna*</i>	—	—	—	—

Torna alól 1 felmentve. Összesen 9 tanuló; mindannyian osztályoztattak.

3. A tanulók származás-helyének áttekintése.

L a k h e l y	O s z t á l y								
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
Soprony városa	17	30	3	6	4	1	7	3	71
Soprony megye	22	9	9	9	5	—	4	5	63
Békés „	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Esztergom „	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Győr „	—	1	—	—	—	—	—	1	2
Hajdu „	—	—	—	—	—	1	1	—	2
Komárom „	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Nyitra „	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Mosony „	1	1	1	—	—	—	—	—	3
Pest-K.-Kún „	—	1	1	—	—	—	—	—	2
Pozsony „	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Sáros „	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Szepes „	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Szerém „	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Vas „	6	4	3	2	3	2	1	—	21
Varasd „	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Zala „	2	2	—	—	3	—	2	—	9
Lajthántúl	2	2	2	2	1	—	—	—	9
Összesen	52	52	22	20	17	4	16	9	192

Jelentés az „Önképző kör“-ről.

A sopronyi m. kir. áll. főreáliskola „Önképzőköre“ alakuló gyűlését Fleischhacker M. Fridolin tanár ur elnöklete alatt 1881. évi október hó 16-án tartá meg.

E szervezkedő gyűlésen titkárnak: Jilek Ferenc VIII. oszt. t., főjegyzőnek: Schmidt Oszkár VIII. oszt. t., főkönyvtárőrnek: Bischitz Dávid VIII. oszt. t., pénztárőrnek: Kund Gyula VII. oszt. t., aljegyzőnek: Németh Zsigmond VII. oszt. t., ellenőrnek; Kokas József VII. oszt. t., alkönyvtárőrnek: Nagy Pál VII. oszt. t., választatott meg. Ez alkalommal az „Önképzőkörrel“ kapcsolatban állott „Olvasókör“ megszüntetése mondatott ki, mert nem jelentkezett elég számú olvasóköri tag.

Az „Önképzőkör“ 7 évi fennállása óta ez évben számlált legtöbb tagot, a mennyiben a beiratkozottak száma 40 volt.

Schmidt O. a körből kilépven üresedésbe jött a főjegyzői tisztség. A kör tekintettel arra, hogy az év vége felé járt, nem választott új főjegyzőt, hanem Németh Zs. aljegyzőt bízta meg a jegyzőkönyv további vezetésével.

Az „Önképzőkör“ rendes üléseit minden második héten, szerdán d. u. 2—3-ig tartotta meg. Évközben a kör több rendkívüli gyűlést is tartott.

Egész éven át beérkezett 9 munka, 18 bírálat és 2 ellenbírálat. A munkák közül a kör 6-ot közvetlenül elfogadott, 3-at pedig javításra utasított.

A beérkezett munkák a következők: Pollák Mór VIII., „Goethe: Egmont monologjának fordítása“; Füzy Zoltán VIII.: „Petőfi a szabadságharc alatt“; Jilek Ferenc VIII.: „Petőfi a magyar Tyrtaeus“; Pittroff Kálmán VIII.: A ragadozó állatok típusai“; Nagy Pál VII.: „Emlékbeszéd Arany Jánosról“; Bischitz Dávid VIII.: „Arany Buda haláláról“; Kokas József VII.: „Zrinyi a költő“; Veláncsics István: „Arany János életrajza“.

Az önképzőkör az év folyamában beérkezendő legjobb szépirodalmi munkára 1 arany pályadíjat tűzött ki. Ezen pályázatra következő tagok jelentkeztek fennevezett munkáikkal: Pittroff K., Nagy P. és Kokas J. A munkákat Kárpáti Károly, Bella Lajos és Fleischhacker M. Frid. tanár urak vették át felülbírálat végett.

Ezen bírálatok alapján a kör a pályadíjat Nagy Pál VII. oszt. tanulónak ítélte oda Arany Jánosról szóló emlékbeszédeért.

A beérkezett munkák közül dicséretben részesültek: Füzy Zoltán: Petőfi a szabadságharc alatt; Kokas J. Zrinyi a költő. Ez utóbbi munkára valamint a jutalmazott dolgozatra, a kör, elnök úr indítványára azt határozta el, hogy az „Önképzőkör“ érdemkönyvébe vétessenek föl.

Egész évben 15 szavalat volt. Mint szorgalmas, kitartó és jó szavalkók dicséretet érdemelnek: Németh Zs., Nagy Pál és Schmidt O.

Az „Önképzőkör“ idei történetében nevezetes mozzanatot képezett a január 17-én megtartott Petőfi-ünnepély s a március hó 3-án rendezett Arany-ünnepély.

A Petőfi-ünnepély tárgysorozata: 1. Zsasskovszky F.: „Szendergő“, tengerészdal, énekli a főreáliskolai ifjuság. 2. Füzy Zoltán; „Petőfi a szabadságharc alatt. 3. Petőfi „A hazáról“, szavalja Német Zs. 4. Jilek Ferenc: Petőfi, a magyar Tyrtaeus. 5. Petőfi: „Az örült“, szavalja Schmidt O. 6. Petőfi: „Kedves vendégek“, szavalja Nagy Pál. 7. „Borús az ég“, népdal. énekli a főreáliskolai ifjuság.

Az Arany-ünnepély tárgysorozata pedig a következő volt;

1. Szózat. Előadja a főreáliskolai énekkar. 2. Arany János emlékezete. Irta és olvassa Fleischhacker M. Fridolin tanár. 3. Arany János: „Rendületlenül.“ Szavalja Nagy Pál. 4. Arany János életrajza. Irta és olvassa Veláncsics István. 5. Arany János: „Tetemre hívás.“ Szavalja Németh Zsigmond. 6. Buda haláláról. Irta és olvassa Bischitz Dávid. 7. Hymnus. Előadja a főreáliskolai énekkar.

A főreáliskolai igazgatóság jun. 8-án dicsőn uralkodó Felséges Királyunk I. Ferenc József megkoronáztatása emlékére „Koronázási ünnepélyt“ rendezett, melyen szintén több önképzőköri tag közreműködött. Ezen ünnepély alkalmával tek. igazgató úr Nagy Pálnak a fennemlített munkájával elnyert 1 arany pályadíjat ünnepélyesen átnyújtotta.

Pénztárőr kimutatása szerint körünk vagyoni állapota a következő: Pénztárnok az év elején tek. igazgató urtól átvett mint

mult évi maradékot	3 frt 41 kr.
Tagsági díjakból befolyt	80 frt — kr.
Büntetésekből befolyt	6 frt 20 kr.
Bz „Országvilággal“ járó képek kisorsolásáért	3 frt 66 kr.
Összes bevétel	94 frt 27 kr.

Kiadások:

Megrendelt könyvekért és folyóiratokért	31 frt 04 kr.
Könyvkötő számlája	6 frt 90 kr.
Pályadíjra szánt 1 drb arany	5 frt 70 kr.
Egyéb kiadások	7 frt 82 kr.
Összes kiadások	51 frt 46 kr.

Marad a kör birtokában 42 frt 81 kr.

Könyvtárőr jelentése szerint könyvtárunk az átvételkor 275 kötet magyar és 25 kötet német műből állott; ez évi szaporodás vétel útján 21 kötet magyar mű, ajándék útján 1 kötet magyar és 1 kötet német mű; összesen 23 kötet magyar és 4 kötet német mű.

Az önképzőköri könyvtár jelenlegi állása: 301 kötet magyar- és 66 kötet német mű. Összesen 367 kötet.

Ellenőr a könyvtárt évközben többször megvizsgálta s mindent rendben talált.

Az önképzőkör idei működését a június 10-én tartott zárógyűléssel befejezte.

Soprony, 1883. évi június 10-én.

J i l e k F e r e n c,
titkár.

Jelentés a sopronyi ipariskola állapotáról

az 1882/3. évről.

Az ipariskola, mely 1874. évtől fogva, tehát mostanáig 8 éven át fennáll, a nm. vallás és közoktatási magyar kir. minister ur 1882. évi augusztus 16-án kelt 23439. sz. ministeri rendelet értelmében ez évben rendszeres változtatáson ment által; az iskola, mely eddig 1 előkészítő és 2 rendes tanfolyamból állott, melynek 2-ik évét azonban alap hiányában felállítani képesek nem voltunk, ujjaszerveztetvén 1 előkészítő és 3 tanévből álló tanfolyammal bíróvá alakíttatott át. Ugyanezen rendelet, mely szerint még iparos tanoncok a vasárnapi ismétlő iskolába többé nem iratkozhatnak be, tanítványainknak tetemes szaporítását okozta; míg az 1881/2. évben a bejegyzett tanulók száma 108 volt, az ez évi szám 260-ra emelkedett. Sajnálattal kell azonban felhoznom, hogy azon hanyagság, melyet eddig a tanoncok részéről az iskola látogatásában tapasztaltunk, semmivel sem csökkent; ide járul még az is, hogy a tanulóknak majdnem $\frac{2}{3}$ -a csakis december és január hóban iratta be magát, és így az eredmény már ezen oknál fogva sem lehetett kielégítő.

A tanulóknak ezen nagymérvű szaporítása, valamint az iskolának 4 tanévre való kibővítése az iskola fentartásához szükséges kiadásokat tetemesen növelte; az iparos oktatás terjesztő egyesület ennek folytán a magas kormányhoz, szab. kir. Sopron városa és Soprony megye köz-törvényhatóságaihoz, valamint a soproni kereskedelmi és iparkamarához az évi járulékok emeléseért folyamodott. Szabad kir. Sopron városa nem kívánta egyelőre foganatosítani az ez ügyben kiküldött bizottság ajánlatát, mi, tekintve hogy az iskolának teljes átvételét indítványozta, nagy kiadás-többletet okozott volna; kimondta ugyan, hogy elvileg hozzájárul a bizottság nézetéhez, de tekintve a városnak nem épen kedvező anyagi körülményeit az iskolának eddigi állapotán változtatni nem fog; miután azonban belátja, hogy az iparos oktatás terjesztő egyesület ezen iskola fentartásával nagy szolgálatot tesz a városnak, az eddigi 378 frtnyi segélyt 700 frtra emeli; a sopronyi kerület

kereskedelmi és iparkamarája a 100 frtnyi segélyt 400 frtra, Soprony megye köztörvényhatósága pedig a 150 frtnyi segélyt 200 frtra emelte. Fogadják ezen nemeslelkű pártolói a nép és iparos osztály értelmi haladásának, az egyesület, valamint az ipar felvirágzása minden barátjainak őszinte és hálás köszönetét; az ipartanodai bizottság minden esetre azon lesz, hogy az eredmény a tetemes áldozatokkal, melyeket a jó ügynek érdekében hoznak, arányban álljon.

A nm. vallás- és közoktatásügyi minister ur az évi eddigi 700 frtnyi államsegélyt ez évre még nem emelte fel, de a mint Jágócsi Péterfi József, ministeri biztos úr körünkben való megjelenése alkalmával határozottan nyilatkozott, az évi segélynek felemelése el vagy on határozva, és így képesek leszünk iskolánkat a követelményeknek megfelelőleg a jövő évben véglegesen felállítani és fentartani. A következő táblázat az 1883/84. tanév költségvetését tünteti ki.

Az 1882. évi augusztus 16-án kelt ismételten idézett rendeletnek értelmében megalakult az ipartanodai bizottság; választott ebbe:

- a) Szabad kir. Soprony város törvényhatósága,
- b) a sopronyi kerület keresk. és iparkamarája,
- c) Soprony megye és

d) az iparos oktatást terjesztő egyesület négy-négy tagot, beleválasztotta képviselőjét az ipariskola tanári testülete is, miután pedig az iskola igazgatója a nevezett bizottságnak mindig hivatalból való tagja, áll az egész bizottság 18 tagból. Ez megalakulván, elnöknek idősb Szilvász Márton városi képviselő urat, jegyzőnek Fleischhacker M. F. tanárt választotta meg; miután pedig a bizottság szükségét mondta ki annak, miszerint az iparos ügyekhez hivatásánál fogva értő befolyásos vezetőt is válasszon, azon reménynek adott kifejezést, hogy ifjabb Schneider Márton építész ur az alelnöki tisztséget az ügynek érdekében elvállalni szives lesz: határozott választ eddig nem nyertünk ugyan, de biztosan hiszszük, hogy reményünkben csalódni nem fogunk.

Meg volnának tehát adva úgy az anyagi, valamint a szellemi feltételek, melyek első alapkövét teszik az intézmény fennállásához. Meg vagyunk győződve arról, hogy az ipartanodai bizottság mindazon eszközöket meg fogja ragadni, melyekkel Soprony városa tanoncainak beiratkozását, másrészt pedig az iskolaórák rendes látogatását és ezzel sikert elérni lehet. Az igaz, hogy az ipartanodai bizottságnak az iparos tanoncokkal szemközt executívája nincsen, de reméljük, hogy az erre törvényileg megállapított hatóság, támogatását megtagadni nem fogja. Nem fog az ipartanodai bizottságon mulni, hogy a be nem iratkozott és a tanórákat hanyagul látogató tanoncok nevei tudomására jussanak; de annál inkább is hiszi a városi tanácsnak ez irányban való szigorú eljárását, miután ennek szükségességét az évi segélynek emelésével határozottan hangsúlyozta a városi közgyűlés is.

Az ez évi záró vizsgálatokat június hó 24-én tartottuk meg. Voltunk szerencsések ez alkalommal nagyságos Simon Ödön soprony-

megyei alispánt, Szabó Károly sopronymegyei kir. tanfelügyelőt is üdvözölni, sajnálatunkat kell kifejezni a fölött, hogy sem Soprony városa, sem pedig a sopronyi ker. és iparkamara ez alkalommal hivatalosan képviselve nem voltak.

A jövő iskolai év szeptember hó 2-án veszi kezdetét; a beiratások vasárnapokon 8-tól 9 $\frac{1}{2}$ -ig, hétköznapokon pedig szeptember végeig esti 7 órakor történnek.

Tandij nincsen; a beiratási díj 50 kr., melyből a szegény tanulók írás- és rajz eszközöket kapnak.

Költségvetés

a sopronyi iparos iskolára vonatkozólag az 1883/4. tanévre.

Bevétel.

Kiadás.

Folyó szám		Egyenkint	Összesen	Folyó szám		Egyenkint	Összesen
		f o r i n t				f o r i n t	
1	Államsegély 1883/84-re	700		1	a, b, c, előkészítő osztály 4—4 óra	600	
2	Városi „ „	700		2	I., II., III. tanév 6—6 órával . .	900	
3	Megyei „ „	200		3	Szabadkézi rajz a, b, c, osztály 4 óra	200	
4	Keresk. iparkamarai segély . . .	400		4	„ „ I., II., III. 4 óra .	200	
5	Tagdíjak	200		5	Igazgatói jutalomdíj	150	
6	Felvételi díjak	20		6	Szolga fizetése	80	
7	Kamatok	40	2260	7	Író-, rajzszerék szegény tanoncoknak	70	
	Fedezetlen . .	78	78	8	Gázvilágítás	138	
	Összesen . .	—	2338		Összesen . .	—	2338

Soprony, 1883. évi június hó 24-én.

Soprony, 1883. évi június hó 24-én.

A
sopronyi vasárnapi kereskedelmi iskola

1882/83. évi

ÉRTESÍTŐJE.

—•••••—
B E R I C H T

der Oedenburger Sonntags-Handelsschule im Jahre 1882/83.

I.

A tanév 1882. évi szeptember hó 3-án a beiratásokkal vette kezdetét. Sem az iskola hatóságában, sem pedig a tanári testületben változás nem történt. A tanulók száma a három osztályban 54 volt, mi a tavali évhez képest csökkenést alig mutat; hanem azoknak minősége tetemesen alászállt ez évben, e tekintetben különösen kitűnt az I. osztály, melyben a nagyobb szám dacára alig van 8, a ki a II. osztályba lépett; hasonló eset merül fel a II. osztályban is. Ennek okát csupán csak azon körülményben látom gyökerezni, hogy a t. kereskedő főnökök a tanoncok fogadásában nem igen választékosak: számos olyan tanonc van, a kit az elemi iskolából fogadnak fel, ennek következménye, hogy nagy részük anyanyelvén is olvasni, írni alig tud, az osztály tan-céljának pedig megfelelni teljesen

Das Schuljahr nahm am 3. September mit den Einschreibungen seinen Anfang.

Eine Veränderung fand weder in der äusseren Leitung, noch im Lehrkörper der Schule statt.

Die Anzahl der Schüler betrug 54, es erweist sich kaum eine Abnahme in der Zahl, wohl aber in der Qualität; besonders ist der I. und II. Classe zu erwähnen, wo kaum die Hälfte fähig wurde in die nächste Classe aufzusteigen. Bei vielen fehlt eben der gute Wille, bei den meisten die nöthige Vorbildung, viele sind zur Zeit der Aufnahme kaum fähig in ihrer Muttersprache richtig zu lesen und zu schreiben.

Und wem schadet dies? vor allem den Schülern, die mit den nöthigsten Vorkenntnissen kaum versehen in die Welt gehen um dort das nach allen Richtungen immer mehr

képtelen. Már évek óta rendesen hangsúlyozom ezen bajt, de sajnálattal kell tapasztalnom, hogy eddig a gyakorlatban változás nem történik. S kinek válik ez kárára? mindenekelőtt a szülőknek, kiknek gyermekei 3, 4. évi tanulás után sem állanak ott, a hol kell és csak a legkritikább esetekben képesek választott pályájukon némi sikert felmutatni; de tetemesen szenved az ilyen tanulók által az iskola is, miután nyügként nehezednek az osztályra és még a jobb tanulók haladását is határozottan megakadályozzák; de kérdem mi haszna van magában az üzletben az ilyen tanoncoknak, ismereteinek korlátolt-sága folytán épen nem megbízható, és nem egygyel a tisztelt főnök urak közt találkozáskor, hallottam a panaszt, hiányzik a képesség, az akarat, hiányzik a szorgalom. De különösen azt tapasztaltam több évi igazgatásom alatt, hogy a tanulók közt nagy számmal vannak olyanok, a kik komolysággal, korukhoz illő szerénységgel nem bírnak, fölületesek és nem azon vannak, hogy szabad idejökben az okvetlen szükséges ismereteket megszerezzék, hanem inkább szórakozásra, multságokra stb. gondolnak. Ezen nagy mérvben elharapódzott bajon talán az által lehetne segíteni, hogy a t. c. főnök urak az iskola rendes látogatásról maguknak tudomást szerezzenek és tanoncaik szabad idejének mikénti felhasználását némiképp ellenőrizzék; ha a középiskolában, a hol a tanulók kizárólag elméleti tanulmányaiknak élnek, okvetlen megkivántatik, hogy a család az iskolát támogassa, mennyivel inkább szükséges ez itt, a hol az iskolát

um sich greifende Proletariat zu vermehren, da nur wenige genügenden Fleiss und Ausdauer besitzen um das was ihnen fehlt nach zu holen, und sodann ihren Platz berufsmässig auszufüllen.

Welche Garantie bietet diese Bildung ihrer Kinder den Aeltern? Aber welchen Nutzen haben die H. H. Chiefs von solchen Lehrlingen und

Praktikanten? Durch die Beschränktheit ihres Wissens sind sie unzuverlässig, und von vielen Seiten schon hörte ich Klagen über den heutigen Lehrling-Stand: es fehlen der ernste Wille, die Vorbildung, der Fleiss. Insbesondere machte ich die Erfahrung dass der Berufsernst vielen abgeht, Leichtfertigkeit, Oberflächlichkeit, Sucht nach Unterhaltungen und Zerstreuungen bezeichnen sie; statt dahin zu trachten die Mängel durch Fleiss und Arbeit in der freien Zeit nachzuholen, denkt ein grosser Theil mehr an Zerstreuung, Unterhaltungen etc. etc. Diesem Uebel wäre wenigstens theilweise dadurch zu helfen, dass die H. H. Chiefs den regelmässigen Schulbesuch strenge fordern, und auch die Ausnützung ihrer freien Zeit controlliren würden; wenn an der Mittelschule, wo die Zöglinge ausschliesslich der theoretischen Vorbildung sich widmen das Zusammengehen von Haus und Schule unbedingt erwünscht ist, um wie viel mehr ist dies hier von Nöthen, wo die Schule von vielen nur als Nebensache betrachtet wird.

Wiederholt stelle ich daher an die H. H. Chiefs das Ansuchen die erwähnten Umstände gütigst berücksichtigen und mit der Schule Hand in Hand gehen zu wollen! Insbesondere

rendesen csakis mellékfoglalkozásnak tekintetik.

Még egyszer tehát bátorodom a tisztelt főnök urakhoz kéresemet arra nézve intézni, miszerint az említetteket meghallgatni és a jövőben a szerint intézni méltóztatnék. Különben ha a szülők látni fogják hogy gyermekeiket, ha még éretlenek a pályaválasztásra, be nem fogadják, ha látni fogják, hogy csak olyanokat fogadnak be, a kik három, vagy négy középiskolai osztályt végeztek, hozzá fognak szokni és néhány év múlva nem gyenge, de jól előkészült alapos előismeretekkel bíró ajánlkozók közt szabadon fognak választhatni a főnök urak.

Mi mindig hivatkozunk a külföldre, panaszkodunk hogy itt nincsenek a dolgok úgy mint ottan, de hát miért nem követjük a hol lehet azoknak példáját is; Svájcban nem fogadnak tanoncot, ha csak 16 éves nincs és az elemi teljes tanfolyamon kívül néhány 3—4 polgári isk. osztályt nem végez; de van is eredmény, mert az iskolalátogatási kötelesség tovább is fennmaradván az egész tanonc-évek alatt, a teljesen kiképzett segédek ott nem hiányozhatnak. Az előismeretek, az iskola képezik alapját minden pályára való képességnek, a hol ezek hiányzanak, ott minden ügyekezett hiába lesz, ott csak felületes, külszines, benső értéknélküli lesz a kiképzetés!

A tantervben semmi változás sem történt.

dere bitte ich bei der Aufnahme streng vorzugehen; anfangs wird es so manchen Altern unangenehm sein ihren Sohn in Folge mangelnder Vorbildung zurückgewiesen zu sehen; aber die Notwendigkeit dieser Massregel wird mehr und mehr um sich greifen und bald werden die H. Chefs unter den Aspiranten mit 3—4 absolvirten Mittelschulclassen wählen können.

Wir berufen uns immer auf das Ausland, und loben die dortigen Zustände, wollen aber nicht die Mittel ergreifen die das möglich machen dieselben bei uns einzubürgern; nur um ein Beispiel vorzubringen sei erwähnt dass in der Schweiz Lehrlinge unter 16 Jahren mit wenigstens 3—4 Bürgerschulclassen nicht aufgenommen werden; da nur diese verpflichtet sind während ihrer ganzen Lehrzeit nicht nur die Sontags-, sondern oft auch die Tages-Abendschule zu besuchen, so kann man sich denken wie das Resultat im Geschäfte, wie in der Schule sein muss. Die Heranbildung eines intelligenten auf der Höhe der Zeit stehenden Handelsstandes ist hier im Voraus gesichert, da alle nöthigen Bedingungen dazu gegeben sind.

Mit unserem System, bei Abgang der nöthigen Vorkenntnissen sind die grössten Opfer des p. t. Handelsstandes, alle Mühe des Lehrkörpers oft vergebens; statt intelligente, ihres Strebens bewusste Gehilfen in die Welt zu senden, wird ihre Mitgabe Oberflächlichkeit, jedes inneren Kornes baare Ausbildung sein.

Der Lehrplan ist unverändert derselbe wie 1881/82. geblieben.

II.

A tanulók névsora s foglalkozása. — Namen und Beschäftigung der Schüler.

I. osztály. — I. Classe.

Folyó szám	Név. — Name.	Üzletcég. — Geschäftsfirma.
1	Beer József	Pachhofer Lajos ifj. norinbergi keresk.
2	Bertha Lajos	Spiegel János fűszer „
3	Binder János	Gross J. divatárnk „
4	Candido Ferenc*	Weis János fűszer „
5	Csik Ödön	Gallauner Antal divatárnk „
6	Fridrich István	Printz József könyvkötő „
7	Frühwirth Károly	Tiefbrunner Tivadar divatárnk „
8	Grabner Ignác	Müller Ferencz fűszer „
9	Germics Károly	Zergényi György „ „
10	Heimler Pál	Hauer testv. „ „
11	Hodossy Gyula	Ziegler J. G. „ „
12	Hodossy Károly**	Schmidt Mátyás „ „
13	Horváth József	Schügerl Sándor „ „
14	Jielek Gyula	Spiegel János „ „
15	Kraus Adolf	Prusinszky Lajos norinbergi „
16	Purt Lajos	Graf György vászon „
17	Schmidt Tivadar	Lenk Samu fűszer „
18	Schröck Endre	Schmiedl Mátyás „ „
19	Sohár Jenő	Weiss József „ „
20	Steiner Ferenc	Tribaumer András divatárnk „
21	Stetka Károly	Jany Ferenc „ „
22	Stieder László,	F. A. Kovács vas „
23	Tiefbrunner Sándor	Willigut-Schneider divatárnk „
24	Dorner József	Balassa Károly „ „
25	Wappel Győző	P. Müller fűszer „
26	Wimmer József	Thiering Ferdinand vas „

II. osztály. — II. Classe.

Folyó szám	Név — Name	Üzletcég — Geschäftsfirma.
1	Berlakovics Pál	Gallauner Antal divatárak keresk.
2	Bunderla Gyula	Schleiffer és Lang vas „
3	Bokor János**	Gallauner Antal divatárak „
4	Fleischhacker Ernő	Schmidl Mátyás fűszer „
5	Fleischhacker Benő	Rác Ágoston vas „
6	Gesermann István	Eibeck fűszer „
7	Hiessberger József	Schmidl M. „ „
8	Hillebrand Károly	Eibeck Adolf „ „
9	Kreischitz Károly	Müller F. „ „
10	Rosenzweig István	Schügerl S. „ „
11	Schuster Nándor	Lenk S. „ „
12	Steiner Gyula	Schügerl S. „ „
13	Szeyring Emil	Kovács F. vas „
14	Trinkl János	Zettl-Szöllösy posztó „
15	Vanisch Ignác	Német Kálmán fűszer „

III. osztály. — III. Classe.

Folyó szám	Név — Name	Üzletcég — Geschäftsfirma
1	Dolenszky István	Szép István fűszer keresk.
2	Fridrich Gyula	Haner testvérek „ „
3	Gaiger Imre	Ziegler J. Gy. „ „
4	Hansel József *	Graf J. W. vászon „
5	Korenika Ödön	Kottaun testvérek posztó „
6	Kurzweil Lajos	Graf J. Vict vászon „
7	Larnsack Mátyás †	Ifj. Brandl A. fűszer „
8	Liebhard Henrik	Ifj. Brandl A. „ „
9	Lukardy Tamás	Zergényi Gy. „ „
10	Müllner Rezső	Jany Ferenc divatárak „
11	Révy Béla	Russ B. J. vászon „
12	Russ Oscar	Müller P. fűszer „
13	Schmidt Ágost	Zergényi Gyula „ „

A *-gal jelöltek évközben kiléptek. A **-gal jelöltek más pályára léptek. †-tel jelöltek meghalt.

Vizsgálatok sorrendje.

A vizsgálatok, melyekre az iskola báratai ezennel tisztelettel meghívattak következő sorban fognak megtartatni :

1883. évi június hó 29-én 1) az I. osztályban reggeli 10 $\frac{1}{2}$ órakor : magyar- német nyelv, földrajz, számtan ; 2) a II. osztályban d. u. 2 órakor : magyar-német nyelv, könyvvitel, földrajz, számtan ; 3) a III. osztályban d. u. 3 $\frac{1}{2}$ órakor : magyar-német nyelv, könyvvitel, váltójog, számtan.

Prüfungs-Ordnung.

Die Prüfungen, zu welchen die Gönner und Freunde der Schule hiermit höflichst geladen werden, finden wie folgt statt :

am 29 Juni 1883. 1) I. Classe Vorm. 10 $\frac{1}{2}$ Uhr : Ung.- deutsche Sprache, Geographie, Arithmetik ; 2) II. Classe Nachm. 2 Uhr : Ung.- deutsche Sprache, Buchführung, Geographie, Arithmetik ; 3) III. Classe Nachm. 3 $\frac{1}{2}$ Uhr : Ung.- deutsche Sprache, Buchführung, Wechselrecht, Arithmetik.

Jelentkezés az 1883/84. tanévre.

A felvételt óhajtok Schmidt M. keresk. testül. másod-elnök által történt felvétel után, szeptember hó 2-án az igazgatóságnál (főreáliskolai igazgatói iroda) jelentkezzenek. Ugyan e napon tartatnak meg a javító vizsgálatok is.

Soprony, 1883. június hó 26-án.

Salamin Leo,
igazgató.

Anmeldung für das Schuljahr 1883/84.

Jeder Schüler hat sich nach geschehener Aufnahme durch Herrn M. Schmidt zur Einschreibung bei Endesgefertigtem (Directions-Kanzlei der kön. Oberrealschule), am 2. September zu melden. Am 2. September finden die Corrections-Prüfungen statt.

Oedenburg, am 26. Juni 1883.

Leo Salamin
Direktor.

